

DRAUGAS

PERIODICALS
July 20, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPOS - JULY 20, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-19-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 137
Kaina 75 c.

Šiame
numeryje:

Bičiulybė

Sveikatos klausimais.
2 psl.

Ona Mikailaitė rašo
tema „Lietuvos šeimų
vargai“.
3 psl.

„Mūsų daržai ir
darželiai“.
4 psl.

„Draugo lietuviukai“
5 psl.

Lietuvos bajorai
susirūpinę dėl tautos
istorinio palikimo.
6 psl.

Lietuvos mokyklose
pirmąją mergaitės.
7 psl.

Gerinimo darbai
Svč. M. Marijos
Gimimo parapijoje.
Gintaro pokylis.
8 psl.

Sportas

* Pirmadienį Belgijoje prasidėjo Europos jaunių (iki 18 metų) čempionato B grupės penkių komandų beisbolo žaidynės. Lietuvos rinktinė pirmosiose rungtynėse 16:3 sutriuškino Šveicarijos komandą ir antradienį susitiks su bendraamžiais iš Didžiosios Britanijos.

* Sekmdienį Olandijoje pasibaigus „Tenis Europoje“ jaunių (iki 14 metų) I kategorijos teniso varžybas „Windmill Cup“ laimėjo vilniečiai Ričardas Berankis. Trenerio Remigijaus Balžeko auklėtinis finale 6:2, 6:7, 6:4 įveikė portugalą G. Elias. Pergalė Olandijoje garantavo jaunajam Lietuvos tenisininkui vietą finalinėse „European Junior Masters“ varžybose spalio mėnesį Italijoje.

* XXX Europos krepšinio čempionato A lygos varžybose besiruošianti Lietuvos moterų rinktinė japonėms pralaimėjo ir antrąsias draugiškas rungtynes. Pirmadienį Druskininkų sporto centre vykusį antrąjį susitikimą Lietuvos krepšininės pralaimėjo rezultatu 91:93. Rezultatyviausiai Lietuvos komandoje žaidė Lina Brazdeikytė, pelniusi 19 taškų.

Naujausios žinios

* Kauno šilumos ūkį nori išsinuomoti „Gazprom“ kartu su „Dujotekana“.

* JAV parama palengvins kasdienį gyvenimą šilutiškiams ir vaikų globos namų auklėtiniams.

* Alytuje medaliais „Už tarptautines misijas“ apdovanoti Irake tarnavę kariai.

* Staiga mirė „Kauno energijos“ vadovas.

Antikorupcijos komisija pavišino su parlamentarų papirkinėjimu susijusią medžiagą

Seimo Antikorupcijos komisijos pirmininkė Nijolė Steiblienė.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 19 d. (BNS) — Seimo Antikorupcijos komisija pirmadienį nutarė pavišinti teisės saugos jai perduotą medžiagą, susijusią su įtarimais dėl galimos kai kurių Seimo narių kyšininkavimo, nors žiniasklaidoje ši medžiaga buvo paskelbta dar savaitgalį.

Pirmadienį surengtame komisijos posėdyje už medžiagos pavišinimą komisijos nariai balsavo vienbalsiai, nors kai kurie apgailestavo, kad šis sprendimas nebuvo priimtas praėjusį penktadienį. Tuomet komisija nutarė pavišinti tik dalį medžiagos.

„Mano supratimu, medžiaga pavišinta turėjo būti dar penktadienį, nes Seimo narys yra viešas asmuo ir slėpti čia nėra ką. Bet įvyko taip, kaip įvyko, tik yra skaudžiausia, kad

buvo priimtas sprendimas neviešinti, o vėliau tą pačią dieną viskas kažkokiais būdais yra išviešinama“, po komisijos posėdžio žurnalistams sakė jos pirmininkė Nijolė Steiblienė.

Posėdyje nutarta neviešinti su privačių įmonių veikla bei privataus gyvenimo detalėmis susijusios informacijos.

Posėdžio metu žurnalistai gavo maždaug 240 puslapių dokumentų rinkinį, kuriame yra parlamentarų pokalbių išsklaidytos, įvairių asmenų apklausų protokolai, kiti su prieš keletą savaičių kilusiu skandalu susiję dokumentai.

Pastarosiomis dienomis žiniasklaida jau paskelbė Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) slapta įrašytus verslo grupės „Rubicon group“ vadovo Andriaus Janukonio pokalbius

telefonu su Seimo pirmininko pavaduotoju socialdemokratu Vyteniu Andriukačiu, opozicinės Tėvynės sąjungos-konservatorių frakcijos seniūnu pavaduotoju Arvydu Vidziūnu, socialliberalu Vytautu Kvietkauskui bei Liberalų ir centro frakcijos seniūnu Eligijumi Masiuliu.

Pirmuosius tris parlamentarų Generalinė prokuratūra prašė leisti Seimo patraukti baudžiamojon atsakomybėn dėl kyšininkavimo, bet parlamentas atmetė prašymą. Po šio sprendimo prokurorai nutraukė baudžiamąją bylą trijų parlamentarų atžvilgiu ir perdavė išteisinio tyrimo medžiagą Seimui įvertinti.

Prokuratūra paprašė įvertinti ne tik V. Andriukačio, A. Vidziūno ir V. Kvietkausko, bet ir liberalcentristų E. Masiulio ir

Gintaro Steponavičiaus, kurie taip pat minimi byloje, elgesį.

„Man yra koku ir aš net nemoriau komentuoti“, sakė N. Steiblienė, paprašyta įvertinti pavišintą medžiagą.

N. Steiblienė pabrėžė, mananti, kad tik teisme prokurorai ir besiginanti pusė turėtų įrodyti savo teismumą.

„Tik teisme gali paaiškėti visa tiesa“, kalbėjo komisijos pirmininkė.

Ji taip pat teigė, kad susipažinus su teisės saugos surinkta medžiaga, susidaro išpūdis, jog „šitai buvo priminėjamas“ ne tik su Šilumos ūkiu ar su dujomis susiję įstatymai.

Iš paskelbtų pokalbių matyti, jog A. Janukonis su politikais kalba apie vetuoto Šilumos ūkio įstatymo priėmimą, prašo tarpininkauti. **Nukelta i 7 psl.**

Gruzijos gynybos ministras džiaugiasi Lietuvos pagalba stojant į NATO ir ES

Vilnius, liepos 19 d. (BNS) — Vilniuje viešintis Gruzijos gynybos ministras Georgij Baramidze džiaugiasi, kad Lietuva prisidėjo atsakomybę būti Gruzijos užtarėja valstybei siekiant narystės NATO ir Europos Sąjungoje.

Tai G. Baramidze žurnalistams sakė po susitikimo su krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi. Prieš tai ministras pasirašė susitarimą dėl Gruzijos kariškių studijų Lietuvos karo akademijoje.

„Gruzijai svarbi Lietuvos pagalba kelyje į NATO. Mes norime nueiti tą kelią, kurį Lietuva jau yra nuejusi“, sakė G. Baramidze.

L. Linkevičius teigė, kad Pietų Kaukazo regionas yra svarbus tiek ES, tiek NATO. „Lietuva turi ką pasakyti, ką parodyti, štai todėl palaikoma Gruzija“, sakė L. Linkevičius.

Ministro teigimu, Lietuva vadovauja vadinamajai Gruzijos darbo grupei prie NATO, ieškosiančiai šios valstybės privalumų.

„Mes turėsime progos sukaupti patirtį tam tikrose srityse ir pagelbėti Gruzijai, ko jai reikia tobulinant gynybos sistemą, vykdam reformą“, sakė krašto apsaugos ministras.

Ministras pažadėjo, kad Lietuva ir toliau teiks dvišalę pagalbą Gruzijai, kuri numato ir karininkų mokymą. Šiais metais vienas, kitamet — du karininkai mokysis Baltijos gynybos kolegijoje Tartu.

Lietuva Kaukazo regiono karininkų mokslus Baltijos gynybos kolegijoje apmoka nuo 2001 metų. Ji jau parėmė dvejus Gruzijos karininkų studijas. Šiais mokslo metais Lietuva apmokės keturių karininkų iš Gruzijos ir Armėnijos studijas.

Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius susitiko su Gruzijos gynybos ministru Georgij Baramidze.
Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

A. Januška paskirtas Užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi

Vilnius, liepos 19 d. (BNS) — Į Briuselį dirbti išvykusi Užsienio reikalų ministerijos sekretorių Rytį Martikonį šiose pareigose nuo pirmadienio pakeitė karjeros diplomatas Albinas Januška.

Įsakymą dėl A. Januškos, kuris iki šiol buvo URM ambasadoriumi ypatingiems pavedimams „Platesnės Europos“ projektui, paskyrimo į šias pareigas užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pasirašė penktadienį.

44-erių A. Januška 1988-1990 metais buvo Sąjūdžio Seimo narys, 1990-aisiais išrinktas Aukščiausios Tarybos deputatu, yra Kovo 11-osios akto signataras.

A. Januška vadovavo URM Vakarų Europos valstybių skyriui, taip pat URM Politikos departamentui, yra buvęs URM ministro pavaduotoju, ministerijos sekretoriumi, o nuo 1998 iki 2003 metų buvo prezidento Valdo Adamkaus patarėju valstybinio saugumo ir užsienio politikos klausimais.

A. Januška yra vienas iš 1999 metais pasirašytos JAV ir Baltijos valstybių partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo rengėjų ir derybininkų.

R. Martikonis nuo pirmadienio tapo Lietuvos nuolatinės atstovybės ES ambasadoriumi ypatingiems pavedimams, taip pat Lietuvos atstovu ES Politikos ir saugumo komitete.

V. Blinkėvičiūtė iš konservatorių „pavogė“ rinkiminę idėją

Vilnius, liepos 19 d. (ELTA) — Naujosios sąjungos kandidatai pirmalaikiuose prezidento rinkimuose — socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkėvičiūtė „pavogė“ iš Tėvynės sąjungos (TS) „sutarties su Lietuva“ idėją, tvirtina TS pirmininko pirmoji pavaduotoja parlamentare Rasa Juknevičienė.

„Sutarties su Lietuva“ idėja buvo užpatentavę per partijos suvažiavimą vasario mėnesį, ji buvo paskelbta mūsų pareiškime, bet šia idėja per prezidento rinkimus pasinaudojo — tiesiog ją pavogė — V. Blinkėvičiūtė“, sakė R. Juknevičienė.

Pasak konservatorės, TS programines nuostatas artėjan-

tiems Seimo rinkimams partijos vadovybė ketina patvirtinti rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais. Tačiau jau dabar konservatoriai žada į pirmą vietą iškelti rūpinimosi šeima, bendruomenės ir valstybės stiprinimo mintis.

R. Juknevičienės teigimu, TS rinkimų programoje bus pabrėžiamos penkos pagrindinės veiklos kryptys: medicinos, švietimo, kaimo politikos, verslo ir šeimos politikos srityse.

„Tai bus griežti išpareigojimai, o ne pažadai“, sakė TS vicepirmininkė. Konservatorių programiniai išpareigojimai, turėjo vadintis „sutartimi su Lietuva“, bet šia idėja, konservatorės žodžiais, „sugadino“ V. Blinkėvičiūtė.

Partija nekeis A. Paulausko

Vilnius, liepos 19 d. (ELTA) — Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui grįžus į Naujosios sąjungos vadovo postą, partija neketina jo keisti kitu politiku. Taip teigė Naujosios sąjungos pirmininko pavaduotojas, Seimo narys Alvydas Ramanauskas.

„Niekas nebekelia tokio klausimo. Visos kalbos tebuvo gandai“, patikino A. Ramanauskas.

Naujosios sąjungos vicepirmininkas abejojo, ar diskusijų dėl vadovybės keitimo galima tikėtis savaitgalį numatytame partijos suvažiavime.

„Pagal mūsų įstatus, trečdalis suvažiavime dalyvaujančių partijos narių gali pareikšti nepasitikėjimą pirmininku. Tačiau niekas jokio nepasitikėjimo nereiškė ir nereiškia“, pažymėjo A. Ramanauskas.

Prieš mėnesį spaudoje buvo pasirodę pranešimai, esą Naujosios sąjungos nariai artimiausiam partijos suvažiavime ketina svarstyti vadovybės keitimo klausimą.

Kai kurie socialliberalai neva suabejojo, ar partijai toliau turėtų vadovauti A. Paulauskas. Jie esą pasiūlė svarstyti, ar nevertėtų šį postą perduoti V. Blinkėvičiūtei.

Manoma, kad politikė, prezidento rinkimų pirmame rate pasirodžiusi sekmingiau nei A. Paulauskas prieš pusantros metų, galėtų išgelbėti socialliberalus nuo pralaimėjimo, kurį jiems žada politikos žinovai, per Seimo rinkimus rudenį.

Didėja visuomenės pasitikėjimas V. Adamkumi

Vilnius, liepos 17 d. (BNS) — Prieš pora mėnesių į politikų populiarumo vertinimų viršūnę iškopęs ir birželio 27 dieną prezidento rinkimus laimėjęs Valdas Adamkus įgijo dar daugiau visuomenės pasitikėjimo.

Tai rodo visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ liepos 8-11 dienomis atliktos visuomenės nuomonės apklausos duomenys, kuriuos šeštadienį skelbia dienraštis „Lietuvos rytas“.

23,6 proc. apklaustųjų mano, jog V. Adamkus geriausiai atstovauja jų tikslus. Pasitikėjimas prezidentu išaugo 4,2 punkto, palyginti su ankstesne apklausa.

Jo sugrįžimas į valstybės vadovo postą pakėlė ir Prezidento institucijos autoritetą, nustumdydą apkaltos buvusiam prezidentui Rolandui Paksui.

Pasitikėjimą Prezidento institucija po rinkimų išaugo nuo 26,1 proc. iki 44,6 proc. Apklauso duomenimis, Prezidento institucija pagal pasitikėjimą yra 9-oje vietoje tarp 15-os institucijų.

Daugiausia apklaustųjų pasitiki švietimu, kariuomene ir bažnyčia, mažiausiai — Seimu ir partijomis.

Antrąją vietą tarp geriausiai visuomenės tikslus atstovaujančių politikų yra premjeras socialdemokratų vadovas Algirdas Brazauskas.

Juo pasitiki 14,8 proc., trečioje vietoje esančiu Darbo partijos vadovu Viktoru Uspaskiču — 14,1 proc. ir ketvirtoje vietoje esančiu V. Adamkui prezidento rinkimus antrąją dieną pralaimėjusia Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos vadovu Kazimira Prunskiene — 13,9 proc. apklaustųjų.

Penktoje geriausiai rinkėjų tikslus atstovaujančių politikų vietoje yra Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Česlovas Juršėnas (10,3 proc.), šeštoje — socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkėvičiūtė (8,5 proc.), septintoje — buvęs prezidentas Rolandas Paksas (8 proc.).

Dar visai neseniai aukštąsias populiarumas politikų gretose užėmė Vilniaus meras Artūras Zuokas ir Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukašis nesurinko nė po 1 proc. apklausos dalyvių balsų.

Radviškio rajono žemės ūkio bendrovės „Draugas“ Alksniupių kaimo laukuose surengtos tradicinės Lietuvos artojų varžybos. Jos taip pat buvo atranka į pasaulio arimo čempionatus. Geriausi Lietuvos artojai rungėsi, kas greičiau ir tiesiau išvers arimų vagas. Pirmąją vietą ariant apverčiamaisiais plūgiais laimėjo Rimantas Garuckas iš Radviškio rajono. Į varžybas buvo atvykę žemės ūkio ministras Jeronimas Kraujelis, Seimo narys Kazimira Prunskienė.
Elto nuotr.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Sveikas senėjimas

IONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Dabar amerikiečiai gyvena ilgiau, negu bet kada anksčiau. Šiandien šio krašto 34 milijonai gyventojų (1 iš 8) yra 65 metų ar senesni. Po 35 metų tokių skaičius padaugės daugiau negu dvigubai. Taip žmonėms sensant, didėja rūpestis, kaip užlaikyti sveikatą per visą gyvenimą.

Nuo 1986 iki 1993 m. atlikti tyrimai su vyresniais negu 65 metų nurodo, kad ypač seniausiai vyrai ir moterys mažiau naudojasi ligoninės bei prieglaudos pagalba per paskutinius jų amžiaus metus. Taip pat tie žmonės buvo darbštesni, protingesni ir jų gyvenimo kokybė buvo pagerėjusi. Tokiam sveikatos patarimui svarbiausia trejopai šitaip elkis:

liga, cukraligė, minkštakaulė — osteoporozis, padidintas kraujospūdis, smegeninis paralyzius — „strokas“ ir kai kurių rūšių vėžiai.

Dar to negana. Darbas gerina pusiausvyrą ir lankstumą, stiprina raumenis ir kaulus, gerina širdies ir plaučių darbą, užlaiko senesnio žmogaus sveikatą taip, kad jis lieka savarankiškas ir rečiau parvirsta bei kitaip ne taip dažnai susižeidžia.

Stenkis bent pusvalandį kasdien pasidaryti kieme, sode, namuose ar darže — darželyje kaip mūsų senoliai ir senolės kad darbavosi. Dar geras sveikatos palaikytojas yra greitas žingsnis, užsėdimas ant dviračio, polkūtės sumetimas bei plaukiojimas.

Sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas pristatė modernias „greitąsias“, kurios tuoj pasieks įvairias Lietuvos gydymo įstaigas. Tomo Černišovo (Elta) nuotr.

Gimdyvėms ir naujagimiams į pagalbą skubės naujutėliai automobiliai

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Šiomis dienomis Lietuvos keliuose netrūkusi pasirodys naujutėliai „Renault Traffic“ modelio greitosios medicinos pagalbos automobiliai. Liepos 13-osios rytmetį Vilniuje sveikatos apsaugos ministrui Juozui Olekui, dalyvaujant gausiam žiniasklaidos ir medicinos specialistų būriui, UAB „Sostena“ vadovai įteikė simbolinį raktą nuo pirmojo išaigingo automobilio, skirto Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centrui.

Prancūzų gamybos mašinas šią savaitę dar gaus ir Alytaus rajono, Druskininkų, Palangos, Neringos, Klaipėdos, Naujosios Akmenės, Pakruojio ir dar kelių kitų gydymo įstaigų.

Pristatant modernius ir erdvius automobilius, sveikatos apsaugos ministras tikino, jog ši technika pirma, siekiant užtikrinti saugų nešėjui ir gimdyvių moterų, taip pat naujagimių bei mažamečių vaikų galimybą iš tų savivaldybių, kuriose buvo atsisakyta akušerijos — ginekologijos skyrių arba to-

kių skyrių iš viso nebuvo. Beje, Alytaus ir dar keliuose rajonuose, pasak J. Oleko, tokie skyriai nebuvo panaikinti, o Druskininkai, Birštonas ir dar kelios savivaldybės jų daugiau nei prieš metus atsiskakė.

Ministerijos vadovas priminė, jog prieš pusmetį buvo nuspręsta iš 2004 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto Sveikatos priežiūros paslaugų restruktūrizavimo programai numatyti lėšų, skirti iki 3 milijonų litų naujiems greitosios medicinos pagalbos automobiliams pirkti.

„Iš viso Valstybinės ligonių kasos skelbtame konkurse pigiausia kaina iš bendrovės „Sostena“ buvo nupirktas 16 „Renault“ automobilių. Be to, po dviejų mėnesių iš kitos bendrovės „Vilniaus Vista“ turėtume gauti dar 13 truputį galingesnių „Ford Transit“ mašinų. Jų bendra vertė be PVM — 2 mln. 568,275 litai. Skelbiant konkursą buvo griežtai vadovautasi viešųjų pirkimų įstatymu. Konkurso sąlygose atsižvelgėme į Europos Sąjungos standartus greitosios medicinos pagalbos automobi-

liams keliamus reikalavimus. Visi automobiliai bus aprūpinti būtinausia medicinos technika: paciento transportavimo įranga — neštuvais, čiužiniais, portatyvine deguonies padavimo bei atsiurbimo sistemomis, infuzinių tirpalų tvirtinimo sistema ir kt.“, — teigė ministras J. Olekas.

Ministerijos žiniomis, sudarant sutartis su tiekėjais, numatyta, kad nuo liepos iki spalio mėnesio visi 29 nupirkti automobiliai bus pritaikyti gabenėti nešėjais, gimdyvės moteris, taip pat naujagimius bei vaikus. Pasak prityrusio technikos žinovo Rolando Stanulevičiaus, abiejų minėtų modelių dyzeliniais varikliais varomi automobiliai yra ne tik taupūs, bet ir galingi, manevringi, atsparūs žiemos šalčiams. Jie gali judėti ir netgi sunkiau pravažiuojamais kaimo vietovių keliais.

Tikimasi, jog vakarietiški, modernūs automobiliai po truputį išstums „UAZ“, kitą senąją sovietinę techniką, ilgus metus naudotą greitosios medicinos pagalbos reikmėms.

dr. V. Putnienė

DR. V. PUTNIENĖS ODONTOLOGIJOS KLINIKA
Kalniečių g. 164A, Kaunas LT-3009, Lietuva
Telefonas: 011-370-37-388.388; El. paštas: putna@mail.lt

KĄ DARYTI, JEI NETENKAME DANTŲ

Visi žinome, dantis reikia tinkamai prižiūrėti, kad jie išliktų visada sveiki ir gražūs. Tačiau, ką reikia daryti, jeigu jų vis dėlto netekome? Netenkame dantų dėl daugelio priežasčių, tokių kaip: dantų ęduonies, periodonto ligų, traumų.

Netekus priekinių dantų, visiems aišku, kad defektą būtina užpildyti, nes kiekvienas norime gražiai atrodyti. Netekus kelių krūminių dantų, žmonės abejoja, ar jiems reikalingas gydymas, juk kramtyti jie dar gali. Tačiau kiekvienas dantis yra svarbus. Esant visiems dantis, kramtymo metu susidarantis spaudimas vienodai pasiskirsto į viršutinį ir apatinį žandikaulį bei apatinio žandikaulio — smilkininkų sąnarius. Krūminiai ir priekiniai dantis atlaiko didžiausią kramtymo metu susidariusį spaudimą ir apsaugo sąnari. Netekus šių dantų, sutrinka sąnarių darbas, gali prasidėti apatinio žandikaulio — smilkininkų sąnario ligos.

Dantų kaule palaiko periodontas. Kramtymo metu jis atlieka ir amortizatoriaus funkciją. Normaliai kramtymo jėga persiduoda ne tik į vieną danties periodontą, bet ir į gretimuosius besiliečiančius dantis. Taigi, kramtydamas dalyvauja visi dantis. Pagal savo sandarą, priekiniai dantys prisitaikę tik atkasti maistą, o šoniniai — smulkinti, trinti, kramtyti. Netekus šoninių dantų, priekiniai turi atlikti visus šiuos kramtymo judesius. Todėl, kad jie neprisitaikę šiam darbui, jie nudyla ar pradeda klibėti ir galiausiai mes jų netenkame.

Taigi netekus nuolatinio danties, kramtant jėgų pasiskirstymas sutrinka, todėl pažeidžiami

ir likę dantys. Priešais netektą dantį esantis dantis ima leisti žemyn ar judėti aukštyn, šalia esantis dantis linksta į atsiradusią tuščią vietą. Likę dantys gauna padidintą krūvį kramtymo metu. Tai pagreitina periodonto ligas ir yra tolimesnė likusių dantų griuvimo priežastis.

Netekus dantų, gali įdubti skruostai ar net pasikeisti veido išorė, todėl yra būtinas specialus ortopedinis gydymas — protezavimas.

Siekiant išsaugoti griūvantį dantį, protezuojame vainikėliais. Vainikėliai, kaip antpirštiai ant pirštų, dedami dantis sustvirtinti. Vainikėliai gali būti dedami ir ant dantų šaknų, kurias galima išgydyti ir specialiai paruošti. Gydymas tiltais reikalingas tada, kai netenkame vieno ar kelių dantų ir tarp jų atsiranda tarpas. Dantys abiejuose tarpo galuose apvelkami vainikėliais, prie jų prijungta tarpinė dalis, užpildanti esantį defektą. Vainikėliai ir tiltai — tai ilgalaikis dantų atstatymas.

Protezavimo metu atkuriami dantų anatominė forma, dydis, apimtis, atstatomas kramtymo pilnavertiškumas, dantų lanko estetiškas vaizdas.

Suo metu protezuojant, galima pasiūlyti įvairių vainikelių rūšių. Gydotojas, įvertinęs paciento būklę, pasiūlys tinkamiausią jam protezavimo metodą. Tačiau ir pacientui svarbu žinoti apie vainikelių rūšis, teigiamas bei neigiamas įvairių vainikelių savybes, kad galėtų pasirinkti sau priimtą protezavimo metodą.

Apie tai kitame straipsnyje.

Snieguolė Baltiškytė

V. Putnienės odontologinės klinikos gydytoja

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė
Administracijos — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisydo savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El. paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

TERESE KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priima Palos ir Christ ligoninėms.

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kaltame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 r6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akū ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Sustatmu kalbėti angliskai arba lietuviskai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Pirmą kartą...

prenumeruojant DRAUGĄ (JAV) gaunate nuolaidą. Tik \$65 metams (\$50 — pusei metų). Atsiųskite savo vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį kartu su mokesčiu (DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629).

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

PASAULIS — „ANT BEDUGNĖS KRAŠTO“

Pasak Vatikano diplomato kardinolo Pio Laghi, po skandalo, kurį sukėlė nuotraukos, vaizduojančios iš Irako belaisvių besityčiančius jungtinių Valtstijų kareivius, ir demonstratyvaus galvos amerikiečiui nukirtimo Irake, pasaulis atsidūręs „ant bedugnės krašto“. Gegužės 13 d. Italijos dienraštyje „Corriere della Sera“ paskelbtame interviu kardinolas Laghi, kuris 1980—1990 m. buvo apaštališkasis nuncijus Vašingtone, pareiškė: „Jei dabar to nesustabdysime, siaubo sukūrys apims dar daugiau tautų ir trauks mus vis giliau“. Kalbėdamas apie Jungtines Valtstijas, kardinolas Laghi sakė, jog Amerika dabar turinti sustoti ir atkurti pagarbą žmonėms. Ji turinti sugrįžti į tautų šeimą ir įveikti pagundą viską daryti vienai. Jis tikis, kad Amerika tai gali padaryti ir kad pasityčiojimai tėra kelių išprotėjusiųjų darbas.

Gegužės 12 d. Italijos dienraštyje „La Repubblica“ paskelbtame interviu Vatikano „užsienio reikalų ministras“ arkivyskupas Giovanni Lajolo pabrėžė, kad minėtas skandalas sudavė Jungtinėms Valtstijoms didesnę smūgį negu 2001 m. rugsėjo 11 d. Skandalo poveikį arkivyskupas pavadino „tragišku“ Vakarų santykiams su islamu. Kalbėdamas apie Iraką, Lajolo reikalavo kuo skubesnį valdymo perdavimo irakiečiams ir tokios demokratijos formos, kuri būtų priimtina tautai.

BŽ, 2004, Nr. 10

PIMOJI MODERNI „GREITOJI“ PASIEKĖ ŠIRVINTAS

Liepos 13 d. Širvintas pasiekė pirmas naujas „Renault Traffic“ modelio greitosios medicinos pagalbos automobiliai, pritaikyti nešėjoms, gimdyvėms ir kūdikiams. Jo privalumus iškart įvertino Širvintų gydytojai, jau porą metų rajono moteris gimdyti lydinčios ir Vilniaus ir Ukmergės ligoninių gydymo skyrius.

Pasak Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centro vyr. gydytojos Nijolės Dimšienės, 2002 m. pavasarį dėl nepakankamo gimdymų skaičiaus Širvintos uždarius akušerijos ginekologijos skyrių, per metus apie 750 šio rajono moterų gimdyti buvo vežamos į Vilniaus ir Ukmergės ligonines.

Porą kartų greituju pagalbą brigadoms gimdymus teko priimti pakeliui į sostinės ligoninių akušerijos ginekologijos skyrius. „Laimė, tada viskas baigėsi gerai, nors kūdikiai pasaulį išvydo nežildomose, gimdymams nepritaikytose mašinose“, — sakė N. Dimšienė.

Širvintas pasiekusi moderni „greitoji“ — pirmasis iš 29 greitosios medicinos pagalbos automobilių, skirtų saugiam nešėjui, gimdyvių, naujagimių bei vaikų gabenimui iš tų savivaldybių, kuriose dėl mažėjančio gimstamumo buvo atsisakyta akušerijos — ginekologijos skyrių arba tokių skyrių iš viso nebuvo.

Kitus automobilius netrukus gaus Skuodo greitosios medicinos pagalbos stotis, Neringos pirminės sveikatos priežiūros centras ir Klaipėdos jūrininkų ligoninės Palangos sveikatos priežiūros centras, o vėliau — likusios 13 gydymo įstaigų.

Visos „greitosios“ bus aprūpintos paciento transportavimo įranga — neštuvais, čiužiniais, nešiojama deguonies padavimo sistema, atsiurbimo sistema, infuzinių tirpalų tvirtinimo sistema ir kita būtinausia medicininė įranga.

Iš viso gydymo įstaigoms iš UAB „Sostena“ nupirktas 16 „Renault Traffic“ automobilių bei 13 „Ford Transit“ iš UAB „Vilniaus Vista“. Bendra „greituju“ vertė — 2 mln. 568,275 litai (be PVM mokesčio). (Elta)

Šių metų gegužės mėnesį magistrantūros studijas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Lituanistikos katedroje Illinois universitete Čikagoje sėkmingai pabaigė Vladas Krivickas. Iš kairės: PLB Lituanistikos katedros prof. Giedrius Subačius, PLB Lituanistikos katedros vedėja prof. Violeta Kelertienė, Vladas Krivickas, Slavų ir Baltų departamento vedėjas Illinois universitete Čikagoje Alfred Thomas, Malonu pažymėti, kad Vladas Krivickas jau kuris laikas darbuojasi „Draugo“ redakcijoje, redaguodamas pirmąjį puslapį.

ARCHANGELSKO PARTIJĄ APSVARSTANT

VILIUS BRAŽENAS

Kad visiems būtų aišku, reikia pasakyti, jog čia, žinoma, kalbama apie antipartinę partiją, kurią iš Rusijos, iš Archangelsko, čia atsiradęs su pinigų maišu, rusas įsteigė, pasirinkęs gan keistą būdą kovoti prieš, kaip jis skelbė, nereikalingas ir net žalingas Lietuvos politines partijas. Tolygu kieno nors užmojui kovoti prieš mafijas, įsteigiant naują, nuosavą, mafiją. Nebent, žinoma, jei siekiama sunaikinti konkurenciją savo mafijai. Tuo būdu, aišku, ir naujos partijos įsteigimas būtų suprantamas.

Menkiau suprantamas yra tos naujos antipartinės partijos pavadinimas „Darbo partija“. Ypač, kai ji, lyg ir patamsyje, buvo įsteigta neaiškiaus didžuturciais su, kaip paaiškėjo, neaiškiais verslininkais, ko gero užuodusiais iš Europos Sąjungos (ES) ateinančius milijonus litų. Net ir „Darbo partijos“ 2004 m. paskelbtose rezoliucijose neminimi „darbininkai“. Gal bandyta tą plyšį pridengti „darbuotojų“ terminu. O tai apima bet ką ir kiekvieną, kas kur nors kaip nors „darbuojasi“. Gal net ir kišėnvaivius.

Kadangi tai naujai antipartinė partija, kaip atrodo, netinka „darbo“ pavadinimas, o jos kilmė, programa, ideologija ir nuopelnai yra pakibę ant daugybės klausukų, gal jai tiktų net „Klausukų partijos“ pavadinimas, sutrumpintai „???P“. Visgi tai galėtų sukelti dar daugiau klausukų. Todėl tiksliausiai būtų ieškoti tinkamo pavadinimo partijos kilmėje — Archangelske.

„Archangelsko partija“ pavadinimas, manytume, būtų pats tiksliausias, daug pasakan- tis ir nubraukiantis gerą sauja

klaustukų. Pagal kilmę, būtų galima ją pavadinti ir „Uspaskich partija“. Tačiau Archangelskas turi daugiau bendra su lietuvių tauta, negu partijos steigėjas. Ir štai kodėl.

Neseniai vienas buvęs politinis kalnys spaudoje nusi-skundė savo krauju šerės Archangelsko uodus. Tai primena, jog Archangelsko (tarp kitų) regiono miškuose savo krauju uodų šerė daugybė mūsų tautos vyrų, moterų ir vaikų. Tikriausiai ir po to miesto „socialistinių statybų“ pamatais tūno ne vieno lietuvių tremtinio kaulai, kaip ir po kitų „vyresniojo brolio“ miestų pamatais. Tad dėl lietuvių tautos ryšio su Archangelsku nėra abejonių. Tik reikia stebėtis, kad tos antipartinės partijos (kaip ji pavadinti?) vadas, lyderis, fuureris ar voždas, nepagalvojus sukelti tautinių senti-mentų, pavadinant partiją su tautos rīšniu „Archangelsko“ vardu.

Tačiau reikia tikėtis, kad partijos voždas (šiuo atveju „voždas“ geriau tinka už kitą sve-timybę „lyderis“) neatsekė Archangelsko uodų spiečius. Ypač tikėtis, kad, jei pavyktų tai partijai paglemžti, kaip rezoliucijoje rašo, „valdžios svertus Seime ir Vyriausybėje“, nepakvies talkon iš Archangelsko lagerių buvusius kadrus, kurie turi daugiametę patirtį kovoje su kenkėjiškų buržuazinių, tautinių, krikščioniškų Lietuvos partijų buvusiais veikėjais, kurių priežiūra už spygliuotų vielų buvo jiems patikėta. Tačiau gal to ir nereikės. Jų darba, kaip matome, mieliai atliks kai kurie mūsų tautiečiai, kurie yra užmiršę, ar net nėra girdę, pirmojo Atgimimo poemos — „Kad tu, gude, nesulauktum...“.

Metas pažvelgti ir moksliską „Archangelsko partijos“ pusę, kurią gan patogiai, kitų šal-

tinių nesant, atskleidžia „Darbo partijos suvažiavimo, vykusio 2004 m. liepos 3 d., rezoliucija“. Tai yra tikrai mokslinis kūrinys. Joje teigiama, jog partijos „strategijos svarstyme dalyvavo 4,000 įvairių sričių specialistų, aukštųjų mokyklų dėstytojų, ekspertų...“. Tai bent smegenų kalnas! Komunistų partijos Manifestui pakako Markso su Engelsu, ir, žiūrėk, kokį samysį su-kėlė pasauliui. O šios partijos strategijai prakitavo net 4,000 smegeninių. Tik įsivaizduokime, kokį samysį tai galėtų su-kelti Lietuvoje. Tik ir čia po klausukais pakibo pora klau-simų: ar tarp 4,000 buvo ir Ar-changelsko mokslininkų, ir kiek jų?

Skaitant „Rezoliuciją“, pasi-rodė, kad gal be reikalo kai ką svarstė 4,000 ekspertų. Pavyz-džiui, partija viečia „efekty-viau spręsti Lietuvos proble-mas“ ir „atmesti visas ambici-jas“. Daug kas įitaria, kad, esant partijai perkekliai, dar naujos partijos kaip tik ir kuriamos dėl ambicijų. Nes dar kur kas prieš „Archangelsko partijos“ atsiradi-mą, be jos pagalbos (o gal tik todėl?), kitos („netikusios“) par-tijos gan efektingai išsprendė nepriklausomybės, omonų ir je-dinstvos išpuolių, konstitucijos priėmimo, vyriausybės sudary-mo, ekonomikos pakėlimo, pre-zidentų rinkimų ir nušalinimo, NATO, ES ir daug kitų proble-mų. Tad kam reikėjo dar vienos, dargi neaiškios, partijos? Ar tik tam, kad pati nieko gero Lie-tuvai nepadarė, demagogiš- kai žadėtų tą patį, ką kitos jau žadėjo? Tik dar daugiau, gar-siau ir piniggingiau?

Atrodo, kad tarp 4,000 mokslininkų būta ir netiesos sakymo ekspertų. „Rezoliucijoje“ ir melo padangės iškeliami netiesos, jog Lietuvos žmonės „Archangelsko partijos“ programai pritarė „rin-

kimuose į Europos Parlamen-tą“. Čia jau tie 4,000 prašovė pro moksliską šikšnelę. Tuose rinkimuose nebuvo balsuojama už jokių partijų programas, o už kandidatų daugiausia miglotus pažadus ginti Lietuvos intere-sus Briuselyje. Ir tik „rezolucio-je“ pagaliau pasirodė archan-gelskiškos lyg ir programos daigeliai, pavadinti partijos „priori-tetais“. Nudėvėtais demagogi-niais „populistiniais“ per švel-nus pavadinimas) pažadais pa-zadėta visko visiems. Tačiau iprasta demagogija pralenkia-ma dar negirdėtu pažadu: „Kiekvienas Darbo partijos žingsnis turi būti pagrįstas žmonių norais ir interesais“.

Čia tai bent pažadas! Išėitų, kad jei ne kas valandą, tai bent jau kas rytą, Lietuvoje vyktų nacionalinis referendumas, nes žmonių „norai“ keičiasi diena iš dienos. Pagaliau — kiekvienas gali turėti skirtingus „norus“. Vieną rytą žmonės norės grikių košės su rūgpieniu, kitą rytą — kiaušinių su kava. O kiti — gal atvirkščiai. Tokiems pa-zadams „voždas“ V. Uspaskich tu-rės nusišamdyti daug daugiau nei 4,000 ekspertų. Ir keliolikai tukstančių mokslininkų galva ap-sisuktų. Tad padėkime „Archangelsko partijos“ steigėjui iš-sisukti iš bėdos ir rudenį rinki-muose neprileiskime jo prie „valdžios svertų Seime ir Vy-riausybėje“. Prieš tai būtų gera, jei kas nors paaiškintų spaudoje daug kur per visą puslapį pas-kebltoje „rezoliucijoje“ tilpusį posakį — „mūsų tautos išrink-tieji“. Tai prašosi atsakymo ir klausimą: „Kurios tautos? Archangelskines ar lietuvių tau-tos?“ Tai gal patenkintų smal-sumą ir kai kurių kitose parti-jose išsitenkančių rusų tautybės piliečių, kurių matome net tar-naujant Respublikos Seime.

Ar kas nors galėtų patenkinti Adamkus nepasidavę, daugelio nusteigimui, laimėjus rinkimus ir vel sugrįžti į Prezidento rūmus. Ir tai yra ta šviesioji kibirkštis, kuri blykstelėjo tamsioje aplinkoje mūsų tėvynėje. Tą žybtelėjimą pajutome, paki-lia nuotaika išgyvenome ir mes čia, toli nublokšti nuo tėvų žemės.

Juk Prunskienė rėmė labai gausus R. Pakso šalininkų bu-rų, ją rėmė ir Uspaskicho vado-vaujama Darbo partija. Ją rėmė ir Lietuvos socialdemokratai, o jų vadas A. Brazauskas laikėsi nuošaliai, bet nedrįso pasisakyti už Adamkų. Prunskienė rėmė ir mūsų tautinės mažumos. Net ir mūsų konservatoriai nepasisa-ke taip jau tvirtai už Adamkų.

Nukelta į 6 pl.

ONA MIKAILAITĖ

Lietuvos šeimų vargai

Lietuvoje šeimos vargsta dėl įvairių prie-žastų: tėvai dirba ilgas valandas, verčia-mi sunkios ekonominės padėties; šeimas gniuždo tėvų alkoholizmas; tarpusavio santykiai lydi-mi nuolatinių bėdų, o susvetimėjimas vaikus veikia taip, kad jie auga, nepajusdami tėvų šilum-os ir paramos brendimo vingiuose. Tėvų ir vaikų jausminis bei socialinis uždumas vaikus daro baugščius, bijančius bet kokio fizinio kontakto, nekalbant jau apie žalą, daromą smurto paliestiems vaikams.

Pusę Lietuvos šeimų suardo skyrybos. Kas keturiolikta pora gyvena susidėjusi. Priešo-vietiniais laikais sugyventinių būta daug ma-ziau: dabartinės kartos tėvai ir seneliai pamena laikus, kuomet sugyventinius galėjai suskai-čiuoti ant rankų pirštų. Dabar tokių porų yra apie 55,200.

Per 14 Lietuvos nepriklausomybės metų šie reikalai nėra pastebimai pagerėję, pvz., 1999 m. nesantuokinių vaikų gimė 283 proc., daugiau kaip 1990 m. Taip pat smarkiai padidėjęs nepil-namiečių seksualinis veikumas su liūdnomis pasekmėmis: sifiliu sergančiųjų skaičius jauni-mo tarpe pašoko 323 proc.

Ar kas daroma šią skaudžią padėtį gelbėti? Šeima rūpintis pavesta švietimo, mokslo, social-inės apsaugos ir darbo ministerijoms. Tačiau kiekviena institucija vadovaujasi sava, netgi ki-toms šeimoms priešiška, politika. Katalikų Baž-nycia iš savo pusės yra įsteigusi šeimos centrus kiekvienoje vyskupijoje. Veikia ir paskiros, ne-priklausomos šeimų globos organizacijos.

Popiežius Jonas Paulius II labai rūpinasi šeimų apsauga: „Šeima, centrinis ir pagrindinis visuomenės branduolys, verta kuo didžiausios apsaugos bei paramos atlikti savo misiją“. Šventajam Tėvui ypač rūpi bandymai JAV ir kituose Europos kraštuose įvesti homoseksualų jungtį lygiagrečiai ir lygiomis teisėmis su tradicine santuoka. Jis yra pareiškęs: „Negali-me nusileisti tam tikriems balsams, kurie painioja santuoką su kitų formų jungtimis, visiškai nuo jos skirtingomis ir net jai priešingomis“.

Neseniai, sveikindamas naująją Ispanijos

ambasadorių, popiežius kalbėjo apie šeimos teises, kurios turi būti laikomos pačiomis svarbiausiomis: „Tarp jų yra teisė gimti ir būti išau-gintam pastovioje namų aplinkoje, kur žodžiai „tėvas“ ir „motina“ gali būti ištariai su džiaugsmu“. Mat, Ispanijoje nauja socialinė valdžia ketina legalizuoti tos pačios lyties santuokas. Naujai valdžiai popiežius priminė, jog Ispanija, tiek amžių buvęs katalikiškas kraštas, privalo „išsaugoti moralines bei kultūrinės vertybes ir savo krikščioniškas šaknis“.

Be abejo, tas pat tinka ir Lietuvai. Ji, kaip ir daugelis Europos kraštų, tik labai silpnai tesi-laiko savo krikščioniškų šaknų ir yra linkusi sekti nekrikščioniškomis liberalinėmis tenden-cijomis, madingomis tikėjimą praradusiame šiuolaikiniame pasaulyje.

Norisi tikėtis, jog Palaimintojo Jurgio Ma-tulaičio šventės Marijampolėje dieną davęs val-džios viršūnės priesaiką, neseniai išrinktasis prezidentas Valdas Adamkus atkreips dėmesį į šiuos dalykus.

Siomis dienomis — liepos 12–18 d. — tiki-nčioji Lietuva, suklupusi prie savo tautos švento-jo kojų, meldžia už Lietuvos žmones ir taip pat už šeimas. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje vykstant tradiciniam (nuo 1987 me-tų) iškilingam Palaimintojo Jurgio beatifika-cijos minėjimui su atlaids, maldininkai su-plaukia iš visos Lietuvos. Prisimintina, kad Pa-laimintasis savo ingresiniame pamokslė Vil-niaus katedroje 1918 m. gruodžio 8 d. kalbėjo susirinkusiems, kaip mylintis tėvas:

„Rūpinisui būti tėvu ir bičiuliui. Būsiu bi-čiulis mažiems vaikeliams, kad jie mokytųsi pa-žinti Dievą, maldos, klusnumo, tvarkos; saugu-siu jų nekaltumą, saugosiu nuo nuodėmių ir pa-piktinimų. Būsiu bičiulis neturtėliams ir nelai-mingiesiems. Guosiu pavargėlius, raginsiu tur-tingus, kad dalintųsi su jais. Neatstumsiu nuo savęs nė vieno. Santaikoje su visais gyven-damas, rūpinisui, kad viespatautų meilę, kad nebūtų bėdų, neapykantų, nuoskaudų. Noriu būti atlaids piktiesiems, parama silpniems, užuovėja geriems“.

TREMTINIO MEMUARAI

RIMAS ZUBAUSKAS

Mr.15

Ji buvo vienintelė gyvenvietė ir rajone. Ją nau-dojo įvairiausios statybinės medžiagos pjauti, tik ne pabėgimams, nes čia ir geležinkelio nebuvo.

Taigi, pradžia darbo priklausydavo nuo už-sakovų pjojimų, arba grūdų malimų.

Mašiną kūrė tik malkomis. Bet sausų mal-kų paruoštų niekad nebūdavo. Pradžioje, man atėjus, ieškojo liekanų, bet jas greit sukūrė, pradėjo ardyti tvoras, kuriomis buvo aptverta gar-platė elektrinės teritorija. Tvoros rastukus pjovė ir skaldė moterys šalia katilinės ir metė pro skylę sienoje ir katilinę artčiau prie garo mašinos. Ku-riko pareiga buvo tik mesti malkas į garo mašiną ir sekti mašinos manometru, palaikant normalų garo spaudimą. Buvo lengva, kol meti sausas malkas, suskaldytas nuo elektrinės tvoros. Bet jų užtekė gal tik savaitė. Tada vežė iš miškų ir visai žalius, sušalusius rastus. Malkų jau reikėjo daug daugiau, ir, svarbiausiai, smulkiai skaldytų. Darbininkės lauke skaldydavo, kaip paprastai, ir tokias metė pro skylę. Aš jas skaldydavau kuo smulkiau papildomai, kitaip garo neužtekėdavo spaudimui palaikyti. Taigi, kūrė darbas buvo sunkus ir atsakingas, nes budintis mechanikas tik patepdavo mašiną, prieš paleidžiant ir snau-davo, kur nors sėdėdamas, kol kas neatstikdavo, ar spaudimas krisdavo.

Aš stebėjau, kodėl niekas nepasirūpino pradėti malkų gamybą bent pusmečiu anksčiau, ir taip išdžiovintas malkas kūrėti, sutaupius daug darbo, neskaitant miško. Bet man ten gyvenant eilę metų, jie savo darbo stiliaus niekad nemamė keisti. Gal bijojo, kad sudėtas malkas gali išvoti, bet greičiau, joks to „rąskomchozo“ vadas nebuvo užtikrintas savo vietos išlaikymo ilgesnį laiką. Ir tikrai, juos keisdavo, kažin kodėl, dažnokai.

Man pjojęs

Lent „kurenant“ dar karo metais kartais ate-davo iškvietas lentų pjovikas vardu „Ivan“. Jis buvo dar jaunas, bet sveiko proto, nepaveiktas tarybinės propagandos, kokių retai pasitaikydavo jaunesnio amžiaus. Tačiau jis sirgo nuomariu ir prie pjūklų stovėti jam buvo itin rizikinga. Reikėjo rasti pakaitalą, bet tokio paruošto nebu-vo. Stoties priestate prie girnų dirbo malū-nininku, tik grįžęs iš fronto be vieno piršto, Kuznecovas Arkadijus Vasiljevič. Jis buvo veik-

lus ir mėgo patarinėti visiems, pats neužimdams atsakingų pareigų. Skyresi dar tuo, kad keiksnos jo nepaliaujamai, už ką kieno tai buvo pramintas „vyšsų matmatik“.

Nors aš ir nemokėjau tos jo „matmatikos“, bet kažkuo jam įtikau, kad jis pasiūlė mane bandyti pjauti lentas vietoj Ivano. Sutikęs aš iš karto ėmiau domėtis nauju darbu. Išverčiau visą esamą literatūrą šiuo klausimu Krivošeino bibliotekoje ir radau viską, kas man rūpėjo. Stebėjau, kad niekas netrukėdė net pačiam raustis knygų lentynose tarp knygų, kurių niekad niekas nebuvo skaitęs. Mums, „nepatikimiesiems“, prie materialinių vertybių priėjimas buvo draudžiamas, bet skaityti ir biblioteka liko be suvaržymų. Supratau, kad skaitymas buvo net pagirtinas užsiėmimas laisvalaikiu, nes čia kaip tik ir buvo pagrindinis komunistinių idėjų šaltinis. Prisiskaitęs, kaip reiki-a pjūklą pjovimui paruošti, t.y. galasti, gaunant pjūklą danties reikiama forma ir pasvyrimo kam-pus, kaip diską richtuoti, t.y. plakant suteikti ne-žymią lekštės formą ir t.t., galėjau lengvai ta ma-šiną paruošti pjovimui. Žinojau, kad iš niekur jo-kios pagalbos ir patarimų nebūčiau gavęs, gal greičiau tik pastyčiojimų, ir Kuznecovui būtų proga savo „matmatika“ demonstruoti. Bet neteko, ir aš su juo gerai sugyvenau.

Taip aš su ta mašina ir dirbau beveik kas dieną, ypač ilgai vasaros metu, statyboms vyk-siant. Buvo gana pavojinga, bet avarijų nepaty-riau, tačiau labai vargino medienoje esantios įkaltos vynos ar šiaip gelžgaliai, kas versdavo stabdyti pjovimą ir, neuems pjūklą, jį galasti apie valandą. Atsarginio karo metais nebuvo. Veliau, karui pasibaigus, kiek praturtėjome. Taip aš ten pjojęu išdirbau apie 10 metų.

Galui pridurti, kad niekad nesigalčiau dėl savo nesėkmės, pravedant lemputę viršininkui, matydams elektrikus, besikarstančius su kabeliais ir stulpais ir nesantiems tikrais, kad sky-dinės jungiklis tikrai išjungtas.

Kaip pabuvojau cirkiniuku

Baigus pjauti, reikėdavo nuimti pjovimo ma-šinos diržą nuo garo mašinos. Šiam tikslui imda-vom lazda, kuri stovėdavo kampe, ir, apglėbus su ja diržą apatinę dalį, nusmaukdavom diržą nuo ra-to, esant jau nedideliams rato sukiamams.

Bus daugiau

ŠVIESOS KIBIRKŠTYS TAMSIOJE APLINKOJE

IONAS DAUGĖLA

I Vakarų pasaulį atklydę, lietuviai visą laiką akyiai stebi-mės mūsų tėvynės gyvenimą ir dažnai darome savo išvadas. Galbūt kartais tos išvados ir nėra visai teisingos, bet jos rodo mūsų budrumą savo tėvynėje ir savajai tautai.

Yra daug reiškinių, kurie leidžia manyti, kad šiandien Lietuvoje vyrauja labai tamsios ir net pragaištingos nuotaikos. Visi džiaugiamės, kai 1990 m. Vytautas Landsbergis paskaitė Lietuvos Nepriklausomybės ak-tą ir tuo pačiu sudrebino komu-nistinės imperijos pamatus. Ne tik Vingio parke, bet ir visoje šalyje skambėjo Lietuvos him-nas, o žmonės gyrė Landsbergio ryžtą ir drąsą.

Bet šios pakilių nuotaikos nelabai ilgai viešpatavo. O šiandien jaus atsirado labai daug mūsų žmonių, kurie ilgisi kom-unizmo, nes komunistinėje santvarkoje elektra buvo piges-nė, jaunieji galėjo veltui siekti išsimokslinimo ir pan.

Prieš kiek laiko pasirodė V. Petkevičiaus knyga „Durnių lai-vas“. Šioje knygoje autorius juo-dina visą šiandieninę Lietuvos gyvenimą ir to gyvenimo aplin-ką. Jis išsijuošęs tvirtina, kad komunistinė santvarka mūsų tautai buvo daug geresnė. Todėl jis bjauriausiai niekina Vytautą Landsbergį ir rašo, kad Lands-bergis yra pati bjauriausia as-me nybė mūsų istorijoje. Jis nie-kina visą nepriklausomos Lietu-vos gyvenimą ir aukština visus komunistų veikėjus, kurie neįėjo

tarnauti bolševikams. Kad atsi-rado vienas toks „durnius“, ku-ris sugebėjo sukurti „Durnių lai-vą“, netenka stebėtis. Bet mus stebina, kad ši knyga, vos jai pa-sirodžius, per kelias valandas buvo išpirkta ir dabar jau leidė-ja ruošiasi išleisti antrą laidą. Tad čia galime tik pakartoti ži-nomą lotynų priežodį: „Nume-rus stultorum innumabilis est“ (Kvailių skaičius nesu-skaiciuojamas).

Tad tokioje tamsioje ap-linkoje mūsų tėvų žemėje vyko paskutinieji prezidento rinki-mai. Kai tuose rinkimuose teko Valdui Adamkui varžytis su buvusiu komuniste K. Pruns-kiene, daugeliui atrodė, kad ne-abejotinai tuos rinkimus laimės ji. Taip pranašavo net ir mūsų amerikietiška spauda. Bet V.

Adamkus nepasidavė, daugelio nusteigimui, laimėjus rinkimus ir vel sugrįžti į Prezidento rūmus.

Ir tai yra ta šviesioji kibirkštis, kuri blykstelėjo tamsioje aplinkoje mūsų tėvynėje. Tą žybtelėjimą pajutome, paki-lia nuotaika išgyvenome ir mes čia, toli nublokšti nuo tėvų žemės.

Juk Prunskienė rėmė labai gausus R. Pakso šalininkų bu-rų, ją rėmė ir Uspaskicho vado-vaujama Darbo partija. Ją rėmė ir Lietuvos socialdemokratai, o jų vadas A. Brazauskas laikėsi nuošaliai, bet nedrįso pasisakyti už Adamkų. Prunskienė rėmė ir mūsų tautinės mažumos. Net ir mūsų konservatoriai nepasisa-ke taip jau tvirtai už Adamkų.

ŠOKIME DIEVUI

KUN. VALDAS AUŠRA

Laiškas Galatams 3:23-29: „Prieš ateinant tikėjimui, mes buvome įstatymo galia įkalinti, kad laukiame apsirėšiant tikėjimo. Taigi įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų, kad mes būtume tikėjimu nuteisinti. Tikėjimui atėjus, mes jau nesame auklėtojo globoje. Juk jūs visi tikėjimu esate Dievo vaikai Kristuje Jėzuje. Ir visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsilvokite Kristumi. Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje! O jei priklausote Kristui, tai esate ir Abraomo palikuonys bei paveldėtojai pagal pažadą.“

Luke 9:20: „Tada Jėzus paklausė: 'O jūs kuo mane laikote?' Petras atsakė: 'Dievo Mesijų'“.

Šiandien mes susirinkome į šias patalpas pavargę, gal ne visi išsimiegoję, o gal net ir be „sveikatos“, tačiau visus šiuos nemalonius pojūčius nustelbia širdies džiugesys. Kitaip ir būti negali — atliktas didžiulis darbas — Tautinių šokių šventė jau pasibaigė. Šokėjai ilgai tam ruošėsi (net visus metus ar ilgiau), o paskutinę savaitę, ar dvi, ypač daug repetavo. Organizacinis komitetas sunkiai dirbo, kad šventė praeitų kuo sklandžiau. Šiandien galime švęsti, nes viskas, kam tiek ilgai ruošėmės, jau įvyko. Mes parodėme savo lietuviškumą, pasijutome esantys didelė ir garbinga tauta, kuri stengiasi išlaikyti savo tapatybę, kultūrą, prisiminti savo istoriją.

Man atrodo, kad tiems, kurie dar abejojo dėl lietuviškumo puoselėjimo ir savo tautinių šaknų pažinimo svarbos, tos abejonės šventės metu buvo išsklaidytos.

Mes turime būti daug kam dėkingi už šią nuostabią šventę! Ar jūs, šventės dalyviai ir svečiai, šokėjai ir vadovai, padėkojote tiems, kurie pasistengė, kad ši šventė įvyktų? Jaunime, ar jūs padėkojote savo tėvams ir seneliams, kad įskiepijo jums lietuvišką dvasią, kad at-

vedė jus į šokių kolektyvą, kad mokė jus pažinti ir puoselėti lietuvišką kultūrą, tapatybę! Ar mes pakankamai padėkojome kolektyvų vadovams, kad jie, negailėdami nei savo brangaus laiko, atimdami nuo savo šeimų dėmesį, mokė jus šokti? Ar padėkojome šios šventės organizatoriams ir mecenatams už jų atliktą milžinišką organizacinį darbą? Tikiuosi, jau visiems tiems žmonėms padėkojome, o jei dar ne visiems, tai netrukus tai padarysime.

Tačiau yra dar vienas asmuo, kuriam reikia padėkoti. Mano giliu įsitikinimu, be Jo šitos šventės net nebūtų buvę! Aš kalbu apie Dievą. Gal kas ir nustebs, kad aš apie Dievą kalbu, kaip asmenį, tačiau toks jis yra — asmuo. Mūsų Dievas nėra beformė masė, ar būseną. Mūsų Dievas pasireiškia mums, kaip trys asmenys: Tėvas, Sūnus ir Šv. Dvasia. Būtent todėl, kad mūsų Dievas yra asmuo ir turi asmenybę, jis yra ir asmeninis Dievas. Tikrai toks Dievas gali turėti su žmogumi nieko nevaržomą ir betarpišką ryšį; tik su tokiu Dievu kiekvienas žmogus gali turėti asmeninį santykį/ryšį. Koks yra mūsų asmeninis ryšys su Dievu? Į šį klausimą mes turime, net privalome, kiekvienas sau atsakyti.

Mes girdėjome skaitant Šv. Raštą, kuriame yra nusakytas tas Dievo bendravimas su žmogumi. Nesiruošiu giliai nagrinėti Švento Rašto skaitinių prasmės ir esmės, bet kai kuriuos teiginius noriu jums priminti. Ap. Paulius ir paklydimus/klystkelius nusukusiai Galatijos bendruomenei primena jų ypatingą ryšį su Dievu. Šiandien tie žodžiai tarnauja ir mums. (Gal 3:26-28): „Juk jūs visi tikėjimu esate Dievo vaikai Kristuje Jėzuje. Ir visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsilvokite Kristumi. Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters; visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje!“

Man atrodo, kad šie žodžiai yra didžiausias, koks per žmonijos istoriją buvo paskelbtas, laisvės pareiškimas — nei viena žmogaus valdžia dar niekados

tokios laisvės nėra paskelbusi. Nors mes, lietuviai, giriamės Žygimanto Augusto laikų Statutu, kad jis to meto valstybių kontekste buvo bene tolerantiškiausias.

Šiandien aš prisiminiau John Lennon dainą „Imagine“, kuri kalba apie laisvę. Tačiau Lennon „svajotojas“ įsivaizdavo, kad tikrai laisvi žmonės gali būti net atsisakę Dievo, religijos ir dangaus. Viena galiu pasakyti, kad jis matė, kas daroma religijos vardu ir tuo teisėtai piktinosi, tačiau pats nepažino tikro Dievo Žodžio, „nesutiko“ dangiškojo Tevo...

Paulius primena mums, kokią laisvę mums suteikia Dievas per Jėzų Kristų — ir šandien, Liepos 4 dienos, Nepriklausomybės šventės metu, tai svarbu atminti — Dievo vaikai negali būti skirstomi pagal tautinius, rasinius, socialinius ir materialinius ar lytinius kriterijus (nors mes puikiai žinome, kad žemiškas gyvenimas mus skatina tai daryti). Visi, kurie yra krikščionys, „Kristų“ yra Dangiškojo Tevo priimami, kaip pats Kristus. Lyg prieš Jį stovėtų pats Jėzus Kristus.

Mes, kurie išpažįstame, kaip Petras, Jėzų esant Kristumi, kurie esame krikščionys Trivienio Dievo vardu, esame išlaisvinti iš vergovės nuodėmės, iš vergovės šėtonui ir blogiui. Mes dabar galime būti tuo, kuo norime, netgi lietuviais, gyvenančiais toli nuo tėvynės, nebijančiais „ištripti tautų katilę“, lietuviais puoselėjančiais savo kalbą, kultūrą, papročius; mes galime būti žmonėmis prisimenančiais savo istoriją ir ją kuriančiais.

Mano manymu, tai ir yra pagrindinė priežastis šokti ir dainuoti, linksintis ir krikščionims. Mano giliu įsitikinimu, mes šandien todėl ir susirinkome Dievui padėkoti už šoki, už savo gilią ir garbingą kultūrą, už suteiktą tautinę tapatybę, už Lietuvą. (Ps. 27:1) Nes „Viešpats yra mano šviesa ir mano išganymas: krieš kas bijosio? Viešpats yra mano gyvenimo priebėga: prieš ką aš drebsiu?“

Pamokslas, pasakytas 2004 m. liepos 4 d. Žiono parapijos bažnyčioje, Čikagos priemiestyje Oak Lawn

KODĖL DIEVAS BE DAKTARO LAIPSNIO

Dešimt svarių argumentų, kodėl Dievas netapo mokslo bendruomenės nariu ir jam nesuteiktas daktaro laipsnis.

1. Parašė tik vieną straipsnį ir tai hebrajiškai, ir be jokių bibliografinių nuorodų. Bet jokiam moksliniam žurnalui nerasta, be to, neaišku, ar jis pats parašė.
2. Galbūt Dievas ir sukūrė pasaulį, bet visai neaišku, ką veikė paskui.
3. Mokslo bendruomenei sunkiai sekasi pakartoti jo eksperimentą ir gauti panašius rezultatus.
4. Dievas niekad nesikreipė į etikos komisiją, kad jam būtų leista eksperimentuoti su žmonėmis.
5. Kai vienas eksperimentas nepavyko, jis paskandino beveik visus jo dalyvius.
6. Dievas retai pasirodavo paskaitose — liepdavo studentams skaityti jo knygą. Netgi sakoma, kad dažnai ji pavadavęs sūnus.
7. Jis išvarė pirmuosius savo mokinius už jų norą pažinti.
8. Nors mokiniams kėlė tik 10 reikalavimų, net ir tų daugelis nesilaikė.
9. Darbo vietoje jį būdavo sunku rasti, išskyrus tuos atvejus, kai jis pasirodydavo ant kalno.
10. Nėra duomenų, kad būtų gerai sutaręs su kolegomis.

Iš žurnalo „lux“, 2004 m. birželis

EUROPAI BŪTINOS KRIKŠČIONIŠKOSIOS VERTYBĖS

Popiežius Jonas Paulius II sveikino Europos Sąjungos padidėjimą ir sykiu akino pripažinti Europos krikščionišką paveldą. Per vidurdienio maldą Regina caeli popiežius gegužės 2 d. sakė, jog didžiulius trečiojo tūkstantmečio iššūkius gali atlaikyti tik Europa, iš naujo atradusi savo krikščionišką šaknis. Šios užduotys yra taika, kultūrų bei religijų dialogas ir kūrinių išsaugojimas. Noredami šias užduotis įgyvendinti, Vakarų ir Rytų krikščionys turi ekumeniškai bendradarbiauti.

Popiežius pavadino Europos Sąjungos išsiplėtimą „svarbiu istoriniu etapu“. Dešimt naujų tautų tapo valstybių sąjungos dalimi. Tačiau Europos tautų vienybė, kad būtų ilgalaikė, turėtų būti daugiau negu vien ekonominė ir politinė bendrystė. Europos vienybė veikia remiasi bendromis „žmogiškosiomis ir krikščioniškosiomis vertybėmis“. Žemyno tapatybę atitinkančią plėtrą gali laiduoti tik „Evangelijos gyvybiniai syvai“. Popiežius pabrėžtinai priminė savo 1982 m. piligriminę kelionę į Santiago de Compostela, kur jis pirmą kartą pakvietė iš naujo atrasti bendrąsias krikščioniškas žemyno šaknis.

Lenkų kalba popiežius priminė, kad Europos susivienijimas negalėjo įvykti be pervartų Lenkijoje, kurioms pradžia prieš 25 metus davė pirmasis popiežiaus vizitas ir profsąjungos „Solidarnosc“ įsteigimas 1980 metais. „Vakar baigėsi Europos Sąjungos plėtimosi procesas, prasidėjęs su pokyčiais Lenkijoje“, — sakė popiežius Jonas Paulius II.

BŽ

AKTORIAUS KOMPOZICIJA

Gegužės 10 d. Palaimintojo Jurgio Matulio seminarijoje Marijampolėje aktorius Česlovas Stonys klierikams paskaitė literatūrinę kompoziciją „Aš jus visus mylėsiu“. Pasakojimais, patarlėmis, liaudies dainomis, atskleista lietuvių tautosakoje glūdanti pagarba gamtai, augmenijai ir gyvūnijai, silpnoms žmogui, gimtam žodžiui. Kompozicijoje protėvių gebėjimas nesavanaudiškai mylėti, pastebėti grožį ir jį puoselėti priešpriešinamas vartotojiškai mąstysenai ir elgsenai, taip pat netiesiogiai kviečiama labiau atsiverti Dievo žodžiui, tvirtinčiam, kad „žmogus yra gyvas, ne viena duona“. Liaudies pasakos apie žodį, kuris, kartą ištartas, neatšaukiamai išsipildo, skatina jausti atsakomybę už tai, ko linkima kitam, ir prisiminti apaštalo patarimą: „Joks bjaurus žodis teneišina iš jūsų lūpų; kalbėkite vien kas gera, kas tinka pamokyti ir duoda naudą klausytojams“ (Ef 4,29).

BŽ

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošė Žaliąnykštis

LELIJŲ ŽYDĖJIMO METAS

Vidurvasaris — pats lelijų žydėjimo metas. O tų lelijų, rodos, šimtai rūšių: viendienių (žiedai atsidaro ryte, o vakare jau nuvysta), ilgalaikių, taškuotų, rausvų, oranžinių, siauralapių, baltų, kvėpiančių ir bekvapių... Visos jos priklauso tai pačiai Liliaceae šeimai.

Šiame krašte yra ir laukinių lelijų, augančių miškuose, pievose, grioviuose, pakelėse. Kai kuriose Amerikos Vidurio vakarų valstijose pakeles mylių myliomis pražydusios oranžinės lelijomis. Jos mėgsta drėgmę, todėl auga pakelės idubimuose, grioviuose, kuriuose tik retkarčiais būna vandens. Šioms lelijoms nekenkia nei susisiekimo priemonių išmetamos dujos, nei druska, žiemą barstoma ant kelių. Tačiau atsargiai, jeigu susigundysite šių gražių, aukštastiebių lelijų įsiveisti savo darželiuose: nekontroliuojamos jos greitai taip išsiplies, kad niekam neliks vietos. Jeigu norėsite jomis atsikratyti, reikia pasirūpinti, kad net ir mažiausias šaknų svogūnelis (je pailgi — kiaušiniški) būtų iš žemės iškraipytas, kitaip lelija vėl pradės augti.

kitokių, kaip tik geltonų). Tačiau šių lelijų geriausia ypatybė: jos žydi visą vasarą, nuolat išaugindamos vis naujus žiedus. Tereikia palaistyti, maždaug pora kartų per žydėjimo laikotarpį duoti van-

denyje ištrintų trąšų ir džiugūs žiedais. Šių lelijų vardas — „Stella d'oro“.

KAS TAS PELETRŪNAS?

Klausimas. Iš Lietuvos gaunamuose valgių receptuose dažnai kalbama apie peletrūną. Kaip jis angliškai vadinasi? Ar čia galima gauti, o gal ir pačiai auginti?

Atsakymas. Ši mūsų skaitytoja, atrodo, klausimą nu-

Peletrūnas

kreipė ne į tą skyrelį, reikėjo klausyti Julijos iš „Šeimininkų kampelio“ trečiadieniais spausdinamo „Drauge“, tačiau kiekvienas skaitytojų klausimas vertas atsakymo, tai pakalbėsim ir apie peletrūną.

Angliškai peletrūnas vadinasi „Tarragon“ (arba „French Tarragon“). Lotyniškai — *Artemisia dracunculoides*. Lietuviškai dar vadinamas vaistiniu kiečiu. Tai pačiai giminei priklauso ir paprastieji kietiai (*Artemisia vulgaris*), kurių Lietuvoje auga visuose patvoriuose, o seniau vasarą iš jų rišdavo šluotas kiemeiui ar takeliui nušluoti. Priklauso šiai šeimai ir kvapnūs diemedis (*Artemisia abrotanum*), lietuvių liaudies dainomis apdainuotas, pasakose pasakotas. Tik čia

Kietusis kietis

mūsų liaudis apsiriko: sakoma, kad diemedis nežydi, o, pasirodo, kad ne tik žydi, bet ir sėklų užaugina, nes diemedis dauginamas sėklomis (taip pat ūgiais).

Idomiausias šios šeimos augalas, beje, yra *kartusis kietis*, lot. *Artemisia absinthium*, angl. „Wormwood“. Liaudiškai dar kartais vadinamas „metėle“, „pelynu“. Tai — viena seniausiai žinomų liaudies medicinos vaistžolių, atseka ma net iki senovės Egipto. Dažniausiai „pelyno“ nuoviras vartojamas nuo kirmėlių viduriuose, iš čia ir angliškas pavadinimas „wormwood“ (worm — kirmėnis; wood — medis, arba šiuo atveju, sumedėjęs augalas). Labai silpnas nuoviras padeda virškinimui, sužadina apetitą. Senovės romėnai iš kietio kiečio pindavo vainikus, džiuvintas šakeles degindavo, kaip smulkalus, o savo didvyriams, grįžusiems iš mūšio lauko ar sporto varžybų, duodavo išgerti vyno su „kiečio sultimis“. Buvo tikima, kad, sumaišius vyną su kartuoju kiečiu ir jo taurelę išgėrus prieš pokylį, kur bus daug geriama alkoholio, žmogus nepasirgės.

Tačiau kartusis kietis buvo geriausiai žinomas Prancūzijoje (vėliau ir kitose valstybėse), kaip labai stiprus ir iš dalies pavojingo alkoholinio gėrimo pagrindas. Šis gėrimas, vadinamas „absinthe“, buvo geriamas po gerų pietų, dažniausiai vyrų, moterims buvęs per aštrus. Apie 1915 metus Prancūzijoje „absinthe“ uždraustas, nes rasta, kad turi nemažai narkotinių medžiagų. Dar ilgą laiką šis gėrimas buvo gaminamas ir parduvinėjamas „pogrindyje“, bet ilgainiui „išėjo iš mados“. Neseniai teko skaityti, kad tam tikra „absinthe“ versija vėl pradėta gaminti ir net ruošiamasi importuoti į Ameriką, bet šis gėrimas, nors kartus ir stiprus, jau bus be narkotikų.

O dabar grįžime prie peletrūno arba „tarragon“. Taip, ji galite auginti savo daržuose ar darželiuose. Pavasarį paroduodami sėklų maišelį, o vėliau pas daržininkus galima gauti jau išaugintų augaliukų ir juos pasisodinti. Iki penktos klimato zonos (pvz., Amerikos Vidurio vakaruose) peletrūnai per žiemą išlieka, tik nušala jų

viršutinės dalys, bet pavasarį vėl atželia. Galima augalą įleisti į žemę su visu vazonu, o rudenį įnešti į kambarį. Ant saulėtos virtuvės palangės jis neblogai išsilaiko ir galite visą žiemą turėti šviežių prieskonių. Peletrūnai tinka salotoms, jų šakelės panardinamos į actą, kuris prisotina peletrūno skonio ir tinka daržovių užpilams, o taip pat galima įdėti šakelių į alųvuočių aliejų, vėliau jį naudoti įvairiems patiekalams. Peletrūną paskaninami mėsai, žuvų patiekalai, sriubos, padažai ir kt.

Kaip jau minėjau, augalas dauginamas sėklomis (žydi labai nežymiais žiedeliukais, panašiais, kaip kietiai), bet lengvai padauginamas ir ūgliais — įmerkus į vandenį, ar įkišus į drėgną žemę, greitai išaugina šakneles.

NEPAMIRŠKITE ROŽIŲ

Mūsų rožės, taip gražiai su lapojusios ir pražydusios pavasario pabaigoje — vasaros pradžioje, pradeda atrodyti lyg pavargusios — kai kurie lapai pagelsta, ne tiek daug atžalių išsilaikina, ant vieno kito lapo atsiranda tamsių taškų, o ką bekalbėti apie visokius kenkėjus — amara, japoniškuosius vabalus ir t.t.

Besigrožėdami pražydusiais savo darželiais, nepamirškime rožių. Joms dabar jau reikia papildomų trąšų ir apsaugos nuo kenkėjų. Yra įvairių chemikalų, apsaugančių nuo tų juodų taškų (rose leaf black spot), amara galima nulieti stipria vandens srove iš švirkšto, kasdien apžiūrėkite, ar ant lapų bei žiedų nėra japoniškų vabalų (juos lengvai pažinsite — apvalūs, spindintys, šviesiai rudi, nemazi ir todėl daug žalos padaro). Išpilkite į stiklainį (maždaug po 1/4) vandens, pakikite po lapu ar žiedu, ant kurio yra vabalas, truputį pajudinkite ir jis iškris į vandenį. Vėliau bus galima sunaikinti.

Taip pat būtina nuskabyti peržydėjusius žiedus, tuomet rožės sukrus naujus pumpurus. Nepamirškite gerai palaistyti, tik nepilkite vandens ant lapų ir žiedų, tas rožėms pakenks. Rožės labai mėgsta karštą orą, tad vidurvasarį ne taip gražiai žydi, bet rudenį vėl atsigauna.

ISNUOMOJA Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$600-\$640; 2 mieg. — \$680-\$720. Tel. 630-910-0644, Jana.	PASLAUGOS STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukė S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginia Smukaitienė kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654; 773-581-8654
--	---

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS

SIŪSKITE PER

ATLANTIC Express Corp.

YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTENERI

SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU
LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ

ISIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ. PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAJ RANKAS.

1-800-775-SEND

Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and Deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
KALYNA corp.
338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st St. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

„Draugo“ lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė
2004 m. liepos 20 d., antradienis (Nr.77), 5 psl.

Vasara

Stiepiasi rugiai iš leto
Ant pirštelių galų.
Bėga vasara gėlėta
Ir laukais, ir šilu.

Daigas kyla. Stiebas ilgas,
Žalsvaplaukė galva.
Parugėj – ramunės, smilgos,
Aguonėlė rausva.

Ir rugiagėlės ištiško
Kaip lašeliai dangaus.
Audros debesys virš miško,
Bet rugių neužgaus.

Šoks kiškėliai greitakojai,
Ir gegutė kukuos.
Auk, duonelė, auk, saldžioji,
Mūsų žemės laukuos.

Janina Degutytė

Juokias duonelė

Ant mano delno guli duonelė,
Ant mano delno juoda riekelė.
Tai verks duonelė, jei aš tingėsiu,
Jei aš tingėsiu – jos nemylėsiu.

Tinginio valgoma, verkia duonelė.
Ant mano delno ji verkt negali.
Aš viską dirbsiu, ką tik mokėsiu,
Per visą savo dienelę šviesią.

Tegul tik juokias mano duonelė,
Tegul tik juokias juoda riekelė.

Janina Degutytė

Duonelė kasdieninė

Turbūt nesuklysiu sakydama, kad duonelė ne tik mūsų tautoje, bet ir kitose, laikoma šventa. Gilios krikščioniškos tradicijos, susijusios su duonos lauzymo apeigomis. Pirmieji krikščionys sakė: turėtume pasiekti didelę vienybę dalindamiesi. Kuo? Ogi duona, kurios lauzymas, laikomas bendravimu Kristaus kūne.

Meilę ir pagarbą duonelei kasdieninei eilėraščių skiepjo rašytojai ir poetai:

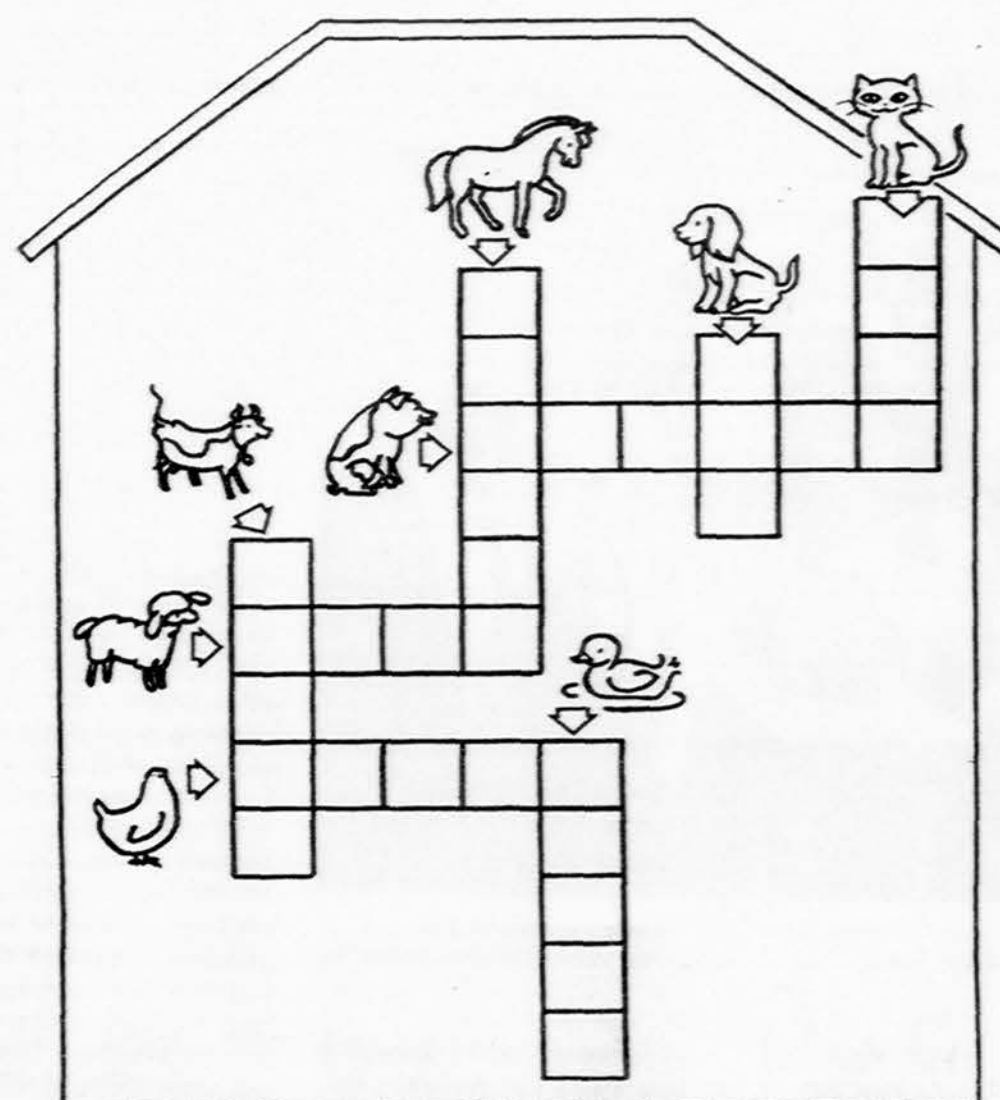
Pakelk, sūnau, duonelę
Ji šventa!

Pagalvokite, vaikučiai, ką turėjo minty žmonės, taip sakydami:

Verkia duonelė tinginio valgoma.
Duona ne per vėjas ateina.
Duoną rytdienai taupyk, o darbą šiandien daryk.
Juodos rankos – balta duona.

Kas gyvena ūkyje?

Nykštukų mokyklėlė

NAPALIUI NAGUČIAI
NIEŽTI.
– NAGI, KĄ ČIA MAN
NUPIEŠTI?
NUPIEŠE JIS NAMĄ
NAUJĄ,
NA, IR PATS TENAI
PONAUAJA.

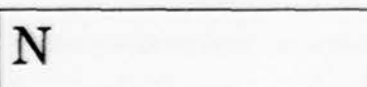

NAMAS

Suskaičiuokite ir langelyje įrašykite, kiek eilėraštyje yra raidelių N.

Prirašykite pilną eilutę N.

Nuspalvinkite paveikslėlius su žodžiais, prasidedančiais raidele N. Nupieškite ką nors patys su N.

NARVELIS

Nuspalvinkite raidelę N.

Lakūnams

Ir atėjo žinia,
Ar tikėti ar ne,
Per audringą ir platų
Atlantą:
Du lietuviai arai, –
Jų plieniniai sparnai, –
Nori skristi prie Baltijos
kranto! –
Tarp žaibų ir audrų,
Du lietuviai, tik du,
Žada skristi net tūkstančius
mylių!
Jie tą žygį pradės
Dėl tėvynės garbės,
Nes jie jaunąją Lietuvą
myli...

Nors maža Lietuva,
Ją išugdė kova,
Ir atliko didingus ji žygius!
Ir lietuviai kardu
Daug įrašė vardų, –
Turim daugelį garbingų
karžygių...
Tik ne kardas, – sparnai
Įrašys amžinai
Du lietuvius didvyrius –
lakūnus!
Jie pakilę arais,
Metaliniais sparnais, –
Pasirūgę su galingu
Neptūnu!

Anicetas Bučys

Lietuvos žemės ūkis

Žemės ūkiui naudojama dalis Lietuvos teritorijos. Ariamos žemės, pievos, ganyklos ir sodai vadinami žemės ūkio naudmenomis. Jos užima 3.5 milijono hektarų arba daugiau kaip pusę šalies teritorijos. Žemės ūkiui nenaudojami ežerai, pelkės, upės, miškai ir keliai.

Žemės naudotojai vadinami ūkininkais. Jie dirba privačiuose ūkiuose arba buriasi į žemės ūkio bendroves.

Apie penktadalį žmonių dirba žemės ir miškų ūkyje.

Visa tai, ką užaugina ūkiai, vadinama žemės ūkio produkcija.

Tačiau nuvežti į malūną grūdai yra tik žaliava miltams. Reikia, kad tą produkciją perdirbtų pramonė.

Žemės ūkis skirstomas į dvi pagrindines šakas: augalininkystę ir gyvulininkystę.

Augalininkystė – svarbiausia šaka. Lietuvos klimatas tinka auginti javams. Gerai deria žiemkenčiai – kviečiai, ru-

giai, taip pat miežiai, linai, cukriniai runkeliai, pašarinės kultūros, veši natūralios pievos. Pašarams dar auginami runkeliai, žirniai, kukurūzai, dobilai. Sėjami rapsai, o iš jų spaudžiamas aliejus.

Visoje Lietuvoje auginamos bulvės, jos į Lietuvą atvežtos maždaug prieš 200 metų.

Auginama daugiau kaip 50 rūšių įvairių daržovių: pomidorų, agurkų, kopūstų, morkų, pupelių, svogūnų, salotų...

Lietuvoje auginama 18 rū-

šių vaisių ir uogų. Soduose auginamos obelys, kriaušės, vyšnios, slyvos. Iš uogų labiausiai paplitusios braškės, žemuogės, serbentai.

Lietuvoje laikomi pieniniai ir mėsiniai galvijai, kiaulės, avys, arkliai, paukščiai.

Daugiausiai Lietuvoje yra juodmargių ir žaliųjų veislių karvių. Galvijus augina ir mėšai. Lietuviai vartoja daug kiaušienos, todėl laiko daug kiaušinių.

Lietuvoje auginami žirgai, tačiau jų nėra daug. Labiausiai paplitę Lietuvos sunkieji ir žemaitukai. Net Žalgirio mūšyje lietuviai jojo žemaitukais.

Iš paukščių auginami kalakutai, žąsų, antys, vištos. Jos labiausiai paplitusios. Vištos yra mėsinės ir dėslinės. Viena višta per metus padeda apie 220 kiaušinių.

Bitininkystė – taip pat nuo seno pamėgtas verslas. Lietuva plačiai garsėja vašku, medumi ir midumi.

„LITUANICOS“ skrydžio aidas

Prieš 71-erius metus keliasdešimt tūkstančių žmonių, susirinkusių Kauno oro uoste ir Aleksoto šlaituose, laukė pasirodant oranžinio lėktuvėlio „Lituanica“, kuriuo du žemaičiai – Steponas Darius (Jucevičius) ir Stasys Girėnas (Girskis) – perskridę Atlantą turėjo nusileisti Kaune. Deja...

S. Darius ir S. Girėnas, 1933 m. liepos 15 d. 6 v. vietos laiku, pakilę iš New York Floyd

Bennett oro uosto, nedideliu lėktuvu pasiryžo įveikti Atlantą ir be nutūpimo nuskristi iki Kauno. Perskridę vandenyną ir dalį Europos, 1933 m. liepos 17 d., dabartinės Lenkijos žemėje Mislibužo (buvęs Soldinas) apylinkėje, Pšelniko kaime, miške, netoli ežero, baigė savo kelionę.

Iki išsvajoto tikslo – Kauno oro uosto – buvo likę tik apie 650 kilometrų, arba

maždaug trys skrydžio valandos. Lig šiol paslaptis tegaubia didvyrių žūtį, tačiau jie atliko žygdarbių. Lietuviai pirmieji pasaulyje oro paštu per Atlantą gabeno laiškus. Pagal be nusileidimo nuskristą atstumą – 6.411 km – tai buvo antras pasiekimas aviacijos istorijoje.

Skrydis truko 37 val. 11 min., tačiau Lietuvai jis reikšmingesnis už kelis istorijos dešimtmečius.

DARIUS IR GIRĖNAS: Mes skrisime į Lietuvą!

Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų drąsų žygių. Mes norime prisidėti prie bendro darbo – tirti dar mažai žinomas Žemės Atlanto vandenyno sroves, o taip pat naujai išrastas navigacijos būdus ir priemones. Mes norime panaudoti savo žinias žmonijos reikalams.

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės tą pasirinktą uždavinį įvykdyti.

LITUANICOS laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvėpia juos naujiems žygiams.

LITUANICOS pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtą.

Tad šį savo skrydį skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva! Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos!

Steponas Darius
Stasys Girėnas

Lietuvos bajorai susirūpinę dėl tautos istorinio palikimo

Lietuvos bajorai rūpinasi šalies istorinių pilų išsaugojimu. Čia jų sąjungos dalis Trakų pilyje. Algimanto Žižūno nuotrauka.

KESTUTIS PRANCEVIČIUS

Lietuvoje tarp veikiančių kone tūkstančio įvairių visuomeninių organizacijų savo originalumu bando išsiskirti keletas judėjimų. Vien tik pažvelgus į jų pavadinimus, kai kam gali kilti sąsąjū su tolimomis mūsų krašto praeitimi. Lietuvos karalystės rūmai, Karališkoji bendruomenė ir, be abe-

jo, Lietuvos bajorų karališkoji sąjunga, ši pavasari atšventusi atkūrimo dešimtmetį. Skirtingais tikslais ir būdais susibūrusios organizacijos siekia ne tik propaguoti senąsias aristokratiškos bei monarchijos tradicijas, bet stengiasi neatsilikti ir nuo šiuolaikinio gyvenimo ritmo.

Priminę senus laikus
Buvusi ilgametė Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos

(LBKS) vadovė, žinoma kultūros bei meno veikėja Undinė Nasvytytė neslėpė pasitenkinimo dabartinės organizacijos gausumu – ji šiandien vienija beveik 1,800 narių. Didžiausia jos dalis veikia Vilniuje bei Kaune. Beje, pastarajame mieste gyvena ir sąjungos naujasis vadovas Antanas Ignatavičius. 1994 m. balandžio 23 d. atsiūrusi LBKS yra visateisė 1928-1940 m. veikusios Lietuvos bajorų draugijos paveldėtoja.

„Esame savarankiška visuomeninė organizacija, per kurią siekiame atgaivinti senąją tautos dvasią, saugoti kunigaikštystės istorines tradicijas, rūpintis senovės pilų ir paminklų išsaugojimu, tyrinėti praeitį“, – LBKS tikslus ir planus atskleidė Undinė Nasvytytė. Beje, sąjungos veiklos pradžioje būta bandymų organizaciją paversti politine, tačiau tokiai idėjai nedaug kas pritartė.

Pašnekovės teigimu, Bajorų karališkoji sąjunga, rūpindamais garbingu kultūrinio, dvasinio praeities paveldu, kartu išpareigoja laikytis ir šiuolaikinės europietiškosios riterystės kodekso reikalavimų. Vienas didžiausių nūdienos Lietuvos bajorų rūpesčių – kaip prikelti žmonių tautinio patriotizmo sąvimonę, išgauti bolševikinio vergiškumo kompleksą. Daugelio sąjungos atstovų nuomone, norint, kad tauta taptų visaverte ir nepriklausoma, jos valstybingumas turėtų būti atkurtas kadaise Lietuvai priklausiusiose etnografinėse ribose. Savišvies ir savo organizacijos propagavimo tikslais LBKS kasmet leidžia spalvotą žurnalą „Lietuvos bajoras“.

Viena Bajorų karališkosios sąjungos atkūrimo pradininkų priminė, jog šio judėjimo ištakos siekia ne Žečpospolitos, bet dar Lietuvos karaliaus Mindaugo

valdymo laikus. Sąjungos nariais gali tapti tik Lietuvos Karalystės bei Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajorai, jų palikuonys, galintys pateikti dokumentus, įrodančius bajorišką kilmę. Beje, panorusiems tapti šios organizacijos nariais, prireikė didelių pastangų, kad Lietuvos bei užsienio archyvuose atsektų savo genealogines šaknis ir gautų garbingą bajoro vardą.

Idomu, kad tarp bajorų daugeliui gerai žinomų valstybės meno, kultūros veikėjų – skulptorius Konstantinas Bogdanas, poetas Vacys Reimeris, mikrochirurgo Kestutis Vitkauskas žinoma Daiva Reimerytė-Vitkienė, taip pat pašnekovės broliai, architektai Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai.

Undinė Nasvytytė pasiūlydama aktyviai ir vaisingai užsienyje gyvenančių tautiečių, tapusių Bajorų karališkosios sąjungos nariais, veikla. „Mūsų organizacijos gyvavimą sunkiai galėtume išsivaizduoti be JAV gyvenančių bendražygių. Didelį dėmesį sąjungai skiria Daiva Žygiene iš Arizonos, Saulutė Overienė iš Floridos, taip pat garsus lit. ratūros istorikas Rimantas Šilbajoris su žmona ir dar keliolika Lietuvoje bei užsienyje žinomų kultūros, mokslo veikėjų. Be abeja, nevalia nepaminėti ir mūsų sąjungos Garbės nario S. Balzeko, aktyviai puoselėjančio filantropinę veiklą“, – sakė U. Nasvytytė.

Bajorų karališkoje sąjungoje labiau vyrauja garbus amžiaus sulaukę asmenys, tačiau jų gretas kasmet išsijungia dar po 15 ir daugiau narių. Kiekvienais metais per didžiąsias valstybines šventes – Vasario 16-ąją, Mindaugo Karūnavimo dieną (liepos 6 d.) vyksta iškilmingas naujų LBKS narių įteisinimas. Beje, į bajorų gretas

prieš keletą metų mėgino patekti ir buvęs politinis kalnys Petras Cidzikas, bet jis liko neįteisintas, kadangi nepateikė savo kilmę patvirtinančių dokumentų.

Domisi tautos ištakomis

Siek tiek skirtingai, bet ne itin aktyviai, veiklą pletoja ir Lietuvos karalystės rūmai (LKR). Taip pat savarankiška, visuomeninė, kultūrinė organizacija pasivadinusios struktūros atsiradimas 1993 m. pabaigoje kaip tik sutapo su jos senato maršalo ir įkūrėjo, filologo Stanislovo Švedarauskio gimimo diena. Paties vadovo, įsikūrusio savo jaukiuose namuose, M. K. Čiurlionio gatvėje, netoli Vingio parko, nepavyko surasti. Vietos gyventojų liudijimu, Karalystės rūmų senato maršalas su šeima, ko gero, netrupam bus pasitraukęs vasaros poilsui į atokesnį gamtos prieglobstį.

Apie Karalystės rūmų veiklą pavyko sužinoti iš organizacijos atstovo profesorius Vytauto Vitkausko. Placiai žinomas filologijos specialistas, Lietuvių kalbos instituto Leksikografijos centro vyresnysis mokslinis darbuotojas tikino, jog LKR veikloje dalyvauja negausus, vos apie 20 žmonių būrelis, aktyviai besidomintis lietuviškosios tautos ištakomis, senųjų aristokratiškosios gyvenimu, jos kultūra. Daugiausia susirenka vyriška, humanitarinių mokslų baigusių intelektualų asmenų kompanija. Be organizacijos vadovo, svarbų, kurybinį darbą atlieka Vilniaus universiteto istorikas dr. Stanislovas Pamerneckis, kiti idealistai. Beje, dar prieš keletą metų čia aktyviai dalyvaudavo ir moterys, bet vėliau jos išsilakstė. Karalystės rūmai, pasak profesoriaus V. Vitkausko, yra užmezgę ryšius su kai kurių Europos

Undinė Nasvytytė, viena iš Bajorų karališkosios sąjungos iniciatorių. Jos teigimu, dabartiniai Lietuvos bajorai stengiasi prikelti tautoje patriotinius, dvasinius jausmus. Algimanto Žižūno nuotr.

valstybių karališkosiomis institucijomis.

Suabejojo būsimo jubiliejaus reikšmę

Lietuvos karalystės rūmai daug dėmesio skiria lietuvių, kitų baltų kalbų kultūros palikimui. Savo įstatuose jie netgi primygtinai pabrėžia, jog Europos Sąjunga, UNESCO, kitos tarptautinės organizacijos savo aktais lietuvių, latvių ir net prūsų kalbas turėtų įteisiinti kaip archaikiškąsias indoeuropiečių, prokalbės paminklą. Prieš keletą metų LKR įsteigė Genealoginių tyrimų centrą, tačiau plačiau apie jo veiklą visuomenei nėra žinoma. Kalbama, kad paties Karalystės rūmų senato maršalo S. Švedarauskio bei istoriko S. Pamerneckio vadovaujama kalbotyros ir istorijos specialistų grupė numatėsi kaupti Lietuvos bei užsienio valstybių istorinius archyvinus dokumentus, skelbti jų šaltinius. Vienas pagrindinių centro uždavinių – atlikti tikslinius, genealoginius tiriamuosius darbus.

Prof. V. Vitkauskas priminė, jog pernai iškilmingai paminėjo šlovą tautos jubiliejų – 750 metų, kai buvo paskelbta Lietuvos karalystė, dar po gero penkmečio švėsimė kita, ne mažiau garbinga jubiliejų – 600-asis Žalgirio mūšio metinės. „Gaila, kad šias didingas datas šiandien nustelbė abejotinos reikšmės dalykas – Kvedlinburgo analuose 1009 m. žiaurių įvykių fone pirmąsyk paminėtas Lietuvos vardas. Galbūt daug kas žino, kad šių įvykių metu Lietuvos gyventojai nužudė garsųjį krikščionybės skleidėją baltų šalyse, vokiečių misijonierių Brunoną. Na, kai gi, šiai kruvinai datai paminėti kažkokie nevykę patarėjai dar prieš septynerius metus anuometiniam šalies vadovui įkalbėjo netgi jubiliejinę šventės komisiją sudaryti“, – piktinosi mokslininkas.

BESIRUOŠIANTIEMS Į UŽSIENĮ UŽDARBLIAUTI

DALIA MICKEVICIENĖ

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Ryšių su visuomene tarnybos vedėja

Nors laisvas darbuotojų judėjimas tarp valstybių yra laikomas vienu iš kertinių Europos Sąjungos principų, ES naujokams jis nėra taikomas visuotinai. Šiuo metu tik Airija, Švedija, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė atverė duris naujoms valstybės narėms. Pažadai atverti darbo rinkas suformavo žmonių lūkesčius susirasti darbą, praturtėti, o kartais tiesiog legalizuotis tiems, kas jau kurį laiką nelegaliai dirbo ES šalyse.

Šiuo metu Lietuvos darbo birža gauna daug pasiūlymų iš ES valstybių darbdavių, kuriuose pagrindinis dėmesys skiriamas darbuotojo kvalifikacijai ir užsienio kalbos mokėjimui.

„Patirtis rodo, kad užsienio valstybėse paklausus tik tokie informacinių technologijų, slaugos, viešbučių ūkio, gastronomijos, statybos, žemės ūkio specialistai, kurie turi didelę darbo patirtį bei gerai moka užsienio

kalbą. Net valytojos Jungtinėje Karalystėje ar Kipro viešbučiuose turi mokėti anglų kalbą“, – sako Lietuvos darbo biržos vadovas Vidas Šlekaitis. Pasak jo, daugumai lietuvių Vakarų šalyse dėl nelabai aukštos kvalifikacijos darbo ar menko kalbų mokėjimo tenka konkuruoti ne su vietiniais, o su kitais atvykėliais. Dauguma jų dirba žemesnės kvalifikacijos darbą.

„Lietuvos piliečiai, išvykę ieškoti darbo į Jungtinę Karalystę, Lietuvai įstojus į ES, nusivylę jau grįžta atgal. Šiuo metu Anglijoje dirbantys lietuviai patenka naują konkurenciją, daugelis jų pripažįsta, kad, nemokėdami anglų kalbos, darbo nebesurasi niekur, net jei jis būtų ir pats juodžiausias. Todėl Lietuvos darbo birža kviečia visus, norinčius išvykti dirbti į užsienį, atvykti į EURES (Europos užimtumo tarnybų) biurą ar į teritorines darbo biržas ir susipažinti su darbo užsienyje galimybėmis bei reikalavimais darbuotojams“, – sako V. Šlekaitis.

Prieš išvykstant į užsienį, vertėtų rimtai pagalvoti, ar verta važiuoti ieškoti laimės sve-

tur, tinkamai nepasirengus. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. Lietuvos darbo birža įsijungė į Europos užimtumo tarnybų (EURES) tinklą. Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Alytaus, Utenos, Tauragės, Klaipėdos EURES biuruose dirbantys EURES patarėjai bei jų padėjėjai visose teritorinėse darbo biržose teikia informaciją laisvo asmens judėjimo klausimais. Todėl kiekvienas, besidomintis darbo vietomis visose ES šalyse, turi puikią nemokamą galimybę pasinaudoti EURES duomenų baze, įvesti savo gyvenimo aprašymą (CV), sužinoti apie laisvas darbo vietas, mokymosi galimybes, gyvenimo ir darbo sąlygas ES valstybėse, Lietuvos darbdavių taip gali susirasti užsienio valstybių darbuotojus. Lietuvos darbo birža ir jos teritorinės darbo biržos gali padėti rasti darbą tiek Lietuvoje, tiek užsienyje – kiekvienas gali pasinaudoti EURES interneto portalu: <http://www.europe.eu.int/eures>

Pirmiausia apsisprendusiems išvykti dirbti į užsienį reikėtų tam rimtai pasiruošti ir tik tuomet krautis lagaminus. Pasiruošimui reikėtų pradėti nuo informacijos rinkimo apie konkrečias darbo galimybes pagal turimą darbo patirtį, kvalifikaciją ir kalbos žinias.

Svarbu žinoti, kad principas „išmokysi kalbą, kai nuvykysi į šalį“ nėra efektyvus šiandien, nes ES šalių senbuvių darbdaviai gali rinktis iš dar didesnio skaičiaus pretendentų nei anksčiau. ES sienos atsivėrė visoms naujoms valstybėms narėms. Ne reikėtų užmiršti, jog Lenkijoje darbo problema yra daug aštresnė nei Lietuvoje, nes joje nedarbo lygis yra kone dvigubai didesnis nei Lietuvoje, o gyventojų ten 10 kartų daugiau nei Lietuvoje.

Labai svarbu nepamiršti, kad kiekviena diena, praleista svejoje šalyje, brangiai kainuoja, nes tiek būtiniausioms išlaidoms, o ypač būsto nuomai reikės išleisti gerokai daugiau pinigų nei gyvenant Lietuvoje. Taigi reikia ne tik santaupų. Geriausia, jog vykstantis į svetimą šalį žmogus jau žinotų konkrečią datą, nuo kada galės dirbti pas darbdavį, kurį susirado dar būdamas Lietuvoje. „Tikiuosi, kad Lietuvos žmonės at-

sizvelgs į šiuos patarimus ir jiems neteks grįžti namo už pasakutinius, gal net pasiskolintus, pinigus, kaip nutiko jau ne vienam naivesniam Lietuvos piliečiui“, – sako V. Šlekaitis.

Svarbu nepamiršti, kad, sugrįžus iš užsienio, Mokesčių inspekcijai teks gražinti skirtumą, susidariusį tarp įmokų užsienyje ir Lietuvoje.

Lietuvos Respublikos piliečiams ir nuolat gyvenantiems Lietuvoje asmenims įsidarbinant užsienyje tarpininkauja Lietuvos darbo birža. Kitos imonės, įstaigos ir organizacijos gali tarpininkauti dėl piliečių įdarbinimo užsienyje tik turėdamos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotas licencijas. 2004 metų birželio pradžioje šalyje veikė 47 imonės, turinčios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išduotas licencijas tarpininkauti dėl piliečių įdarbinimo užsienyje bei 28 imonės, turinčios licencijas užsiimti jūrinių įdarbinimo Lietuvos ir užsienio laivuose tarpininkavimo veikla.

„Valstiečių laikraštis“, 2004 m. Nr. 49

Vokiečių dailininkas Gerhard Reinert prie savo darbo. Valdo Kopūsto (Elta) nuotr.

VOKIEČIŲ DAILININKŲ MINIATIŪROS

Daugiau kaip dvi dešimtys Vakarų Vokietijos dailininkų Vilniuje pristato savo sukurtas miniaturas. Liepos 7 d. Lietuvos dailininkų sąjungos „Arkos“ galerijoje atidaryta paroda „Mažas, tačiau... Miniatiūra, kaip konceptas“.

Į Vilnių atkeliavusią parodą parengė Bochumo miesto muziejus ir Vakarų Vokietijos dailininkų sąjunga.

Miniatiūrų paroda įkvėpė dailininkų vakietiečių rengta Ruhr srities trienalė. Pasak rengėjų, didžiulis projektas, apimantis muzikos, teatro, literatūros ir vaizduojamojo meno sritis, deja, pasimetė kultūros darbuotojų kasdieniniuose reikaluose. Todėl vėliau šis projektas buvo pateiktas Vakarų Vokietijos dailininkų sąjungai, ir ilgainiui paroda įgavo naują, miniatiūrinį formatą.

Parodos pavadinimas „Mažas, tačiau... Miniatiūra, kaip konceptas“ atspindi konceptualų ekspozicijos formavimą: parodos rengėjai atsisvelgė tik į tokius kurinius, kurie sąmoningai pateikti mažo formato bei sukurti labai koncentruotai ir tapę įtaigiais. Miniatiūra, kaip meno principas, lyginamas „su kai kurių rašytojų intencijomis, atrandamos aforizmų trumputėse formose, ketureiliuose ar dienoraščių fragmentuose“, kaip 1982 metais savo užrašuose apibūdino miniatiūrinį meną Peter Winter.

Vokiečių miniatiūrų paroda „Arkoje“ veiks iki liepos pabaigos. (Elta)

Atkelta iš 3 psl.

Tad iš tolo sekant, Valdo Adamkaus laimėjimas atrodė neįmanomas. O vis dėlto jis laimėjo. Tiesa, laimėjo labai mažą balsų persvarą (52 proc.), bet vis dėlto laimėjo.

Adamkaus laimėjimas suteikia mums daug vilčių. Šis laimėjimas mums liudija, kad Lietuvoje komunizmas jau nėra stiprus. Taip pat matome, kad mūsų tautoje demokratija nėra visi sunaikinta.

Rinkimams pasibaigus, keli Lietuvos

laikraščiai išspausdino žemėlapi, į jame spalvomis pažymėjo, kuriame Lietuvos krašte kuris kandidatas laimėjo. Juodomis spalvomis buvo nuspaldintos vietovės, kurių žmonės pasisakė už Prunskienę, o baltai paliktos vietovės, kur rinkimus laimėjo Adamkus. Ir taip visa Žemaitija liko nuspaldinta juodžiausiomis spalvomis. Taip pat ir Vilniaus kraštas liko pažymėtas juoda. Viduryje liko baltas Suvalkija ir Aukštaitija. Tiesa, tuose juoduose remuose dar yra kelios baltos

dėmelės, kurios liudija Adamkaus laimėjimą. Ir tai yra Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir Klaipėdos miestai. Be abeja, baltai turėtų likti ir užsienio lietuvių balsavimo būstinės.

Valdo Adamkaus laimėjimas turėtų mums šviesti naujomis kitokio gyvenimo viltimis. Adamkus, be abeja, dar daugiau įtvirtins Lietuvą Vakarų pasaulyje. Jo įgimti politiko gabumai, kurie leido jam užimti atsakingas pareigas ir šioje šalyje, geras svetimų kalbų mokėjimas

sudarys sąlygas pristatyti Lietuvą Vakarų pasaulio šalims, kaip tikrai demokratiškai santvarkai pribrėndusią valstybę.

Šias visas Adamkaus pastangas turime remti ir mes, užsienio lietuviai, ir suteikti visą pagalbą, kur tik ta pagalba prez. Adamkui galėtų būti reikalinga bei naudinga. Tad Valdo Adamkaus laimėjimas žybtelėjo naujomis vilties kibirkštėmis ir parodė, kad Lietuvoje nėra jau taip beviltiškai juoda kaip rašo „Durnių laive“ V. Petkevičius.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

VORONEŽ

I sprogdinimo įtaisą, suveikusį pirmadienį visuomeninio transporto stotelėje Voroneže centre, buvo pridėta varžtų ir veržlių sužeidimų poveikiui sustiprinti. Sprogimo galingumas prilygo 200 ar 300 gramų trotilo, pranešė Voronež srities federalinės saugumo tarnybos valdyba. Žinovai dar turės nustatyti, ar bomba buvo valdoma radijo bangomis, ar suveikė pagal laikmatį. Per sprogimą žuvo 24 metų mergina. Dar šeši žmonės buvo sužeisti, dviejų nukentėjusių būklė itin sunki. Sprogdinimo įtaisas buvo padėtas šiukšlių dėžėje, jis įvyko kai prie stoteles privažiavo maršrutinis taksi. Pagrindinė įvykio versija tyrimo institucijos laiko teror akta.

KARALIAUČIUS

Karaliaučiaus srities raida dėl jos ypatingos geografinės padėties ir neseniai įvykusios Europos Sąjungos plėtros kelia tam tikrą JAV politinių ir ekonominį sluoksnių susidomėjimą. Tai pirmadienį pareiškė nepaprastasis ir įgaliotasis JAV ambasadorius Rusijoje Aleksandr Vershbow per susitikimą su Karaliaučiaus meru Juriu Savenką. Ambasadoriaus nuomone, Karaliaučiaus gyventojų eilės, norinčių gauti vizas Lietuvos ir Latvijos konsulinėse įstaigose, taip pat tam tikras taiškių pervaziuoti sieną Rusijos pilietybės pasikeitimas, „nebus didelė kliūtis toliau gerinti Rusijos ir Vakarų Europos santykius“. Ambasadoriaus nuomone, dabartinis Amerikos kapitalo ypatinėjame regione buvimas neatpindi visų bendradarbiavimo galimybių. „Mes mėginame suteikti naują impulsą jo raidai. Būtent todėl aš jau antrą kartą

lankausi Karaliaučiaus srityje, kur jau buvau pernai vasarą“, pažymėjo A. Vershbow.

LONDONAS

Didžiosios Britanijos vidaus reikalų sekretorius David Blunkett pirmadienį pranešė, kad aukščiausi pareigūnai pradėjo tyrimą dėl policijos aplanko, kuriame buvo slapsti kovos su terorizmu planai Londono Hithrow oro uoste, dingimo aplinkybių. Aplanką, kuris laikraščio „The Sun“ pranešimu, tiesiogine prasme gulėjo ant kelio, sudaro 62 oro uosto objektų, kurie gali tapti „al Qaeda“ taikiniais, aprašymas. „The Sun“ rašo, jog šiame aplanke rastuose dokumentuose pateikiamos saugumo užtikrinimo detalės, pasitraukimo kryptys ir snajperų išdėstymas ant vieno didžiausių pasaulio oro uosto stogo. Dokumentą, kuris metėsi kelyje, rado vienas motociklininkas, kuris nuvežė jį į policiją. „Mes labai rimtai žiūrime į bet kurį galimą informacijos nutekėjimą. Del dokumento dingimo bus pradėtas vidaus tyrimas“, sako atsakinga policijos pareigūnė.

TALINAS

Estijoje ketinama uždrausti fizinius metodus bausti vaikus. To siekia žinovai, rengiantys Vaikystės apsaugos įstatymą. Galiojantys įstatymai numato atsakomybę už nepagarbų elgesį su vaikais, bet, žinovų vertinimais, atitinkamos nuostatos suformuluotos neaiškiai, rado dienraštis „Postimees“. Per reklamos kampaniją „Nemauk vaiko!“, kurią surengė Estijos tėvų sąjungos vyriausiosios sekretorės Kaur Hanson, paaiškėjo, jog 75 proc. tėvų Estijoje pateisinama kūno bausmės vaikams. Skirti daugiau dėmesio kūno bausmių draudimui yra viena pataisų, kurios bus įtrauktos į naująjį Vaikystės ap-

saugos įstatymą. Taip pat numatoma įsteigti vaikų gynimo tarybą, siūlyti įvairius kursus smurto aukoms.

JAV

MASSACHUSETTS

Sulaukęs 84 metų, mirė JAV karinių oro pajėgų atsargos pilotas Charles W. Sweeney, numetęs atominę bombą ant Japonijos Nagasaki miesto. Ch. W. Sweeney buvo 25-eri, kai jis 1945 metų rugpjūčio 9 dieną numetė bombą ant miesto. Per atominės bombos, vadintos „Storasis žmogus“ sprogimą žuvo apie 70,000 žmonių. „Aš į tai žiūrėjau kaip į savo pareigą. Norėjau, kad karas baigtųsi“, pareiškė buvęs pilotas interviu 1995 metais. Jis dalyvavo ir bombarduojant Hirošimą, tik tuomet pilotavo bombonešį B-29, lydėjęs lėktuvą su atominę bomba, vadintą „Enola Gay“.

ARTIMIEJI RYTAI

GAZA

Palestiniečių prezidentas Yasser Arafat pirmadienį grąžino į saugumo vadovo postą Abdel Razek al Majaideh, kurio pakeitimas vadovo sūnėnu Moussa Arafat Gazos Ruozė išprovokavo neramumus. A. R. al Majaideh paskirtas Vakarų Kranto ir Gazos Ruozės bendrojo saugumo tarnybų direktoriumi. Numanomu M. Arafat pažeminiu pareigose palestiniečių prezidentas mėgino nuslopinti kilusią vadovybės krizę. Kovotai, nenorėjęs sutikti su M. Arafat, kurį daugelis Gazos Ruozės gyventojų laiko kysininkavimu palestiniečių valdžios sluoksniuose simboliu, paskyrimu, sekdamiu susirėmė su saugumo pajėgomis. M. Arafat toliau dirbs aukštame saugumo poste.

Lietuvos mokyklose pirmąja mergaitės

Vilniuje leidžiamo „Valstiečių laikraščio“ 2004.06.15 laidoje, „Tėviškos šviesa“ priede aprašyta nuo 2004.01.26 iki 2004.05.21 vykęs „Mūsų mokyklos karžygiai“ rašinių konkursas Lietuvos vidurinių mokyklų ir gimnazijų moksleiviams. Buvo gauta 173 rašiniai ir paskirta 30 premijų. Premijas laimėjo 26 mergaitės ir tik 4 berniukai.

Konkursą organizavo „Valstiečių laikraštis“ ir Tautos fondas. Vertinimo komisiją sudarė: Jonas Švoba ir Jurgis Valaitis — pirmininkai ir nariai: dr. Rožė Šomkaitė, Kazys Sajia, Lina Rimšienė, prof. Aldona Vaitiekūnienė ir Bernardas Šnities.

Pirmosios vietos (500 Lt) laimėtojos:
Ugnė Radžiūnaitė (Vilniaus Pilaite vid. mokyklos mokinė),
Fausta Kvaraciejūtė (Lazdijų Motiejaus Gustaičio vid. mokykla).

Antrosios vietos (300 Lt) laimėtojos:
Brigita Rimkutė (Lazdijų r., Rudaminos pagr. mokykla),
Vilma Breskutė (Kupiškio r., Šimonių pagr. mokykla),
Karolis Masilionis (Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija).

Trečiosios vietos (200 Lt) laimėtojos:
Virginija Karmazaitė (Vilniaus A. Vienuolio vid. mokykla),
Asta Alasevičiūtė (Lazdijų Motiejaus Gustaičio vid. mokykla),
Nastutė Vaičiulytė (Rimdžiūnų vid. mokykla, Baltarusija),
Raimonda Girytė (Pakruojio r., Linkuvos vid. mokykla).

Paskatinamosios premijos (po 100 Lt) paskirtos:
Kristinai Railaitei (Pakruojio r., Rozalimo vid. mokykla),
Dovilei Jociūtei (Kėdainių r., J. Paukštelio vid. mokykla),
Vaivai Sabonytei (Jurbarko Naujamiesčio vid. mokykla),
Rutai Mišinai (Raseinių „Kalno“ vid. mokykla),
Aldonai Martinionytei (Rokiškio r., Pandėlio vid. mokykla),
Rutai Žakelytei (Šakių r. Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos vid. mokykla).

Prezidento Valdo Adamkaus premijos (po 200 Lt ir albumas „Prezidentas Valdas Adamkus“) paskirtos:
Vitaliui Baltuzytei (Rokiškio r., Pandėlio vid. mokykla),
Raimondai Juknevičiūtei (Varėnos r., Nedzingės pagr. mokykla),
Gintarui Nešukaičiui (Vilniaus r., Žaliosios Vinco Žemaičio pagr. mokykla).

Dr. Rožės Šomkaitės premijos (po 100 Lt.) paskirtos:
Jusei Danieliūtei (Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija),
Ramunei Meškauskaitėi

(Zarasų r., Dusetų K. Bugos vid. mokykla),

Gintarei Leonavičiūtei (Lazdijų r., Veisiejų vid. mokykla).

Dr. Jono Adomavičiaus premijos (po 50 JAV dolerių) paskirtos:

Kristinai Stakulytei (Zarasų r., Dusetų K. Bugos vid. mokykla),

Donatui Diringytei (Telšių r., Kaunatavos pagr. mokykla).

Signataro Prano Tupiko premijos (po 500 Lt) paskirtos:

Robertai Adomaitytei (Prienų „Žiburio“ gimnazija),

Vitalijai Dovainytei (Raseinių „Kalno“ vid. mokykla),

Edgarui Juciui (Mazeikių r. Sedos vid. mokykla),

Kristinai Moniutei (Akmenės r. Akmenės vid. mokykla).

Alpinisto Vlado Vitkausko premijos (knyga su autografu „Everestas — manoji lemtis“) ir konkurso rengėjų 100 Lt premijos paskirtos:

Tomui Pamakščui (Molėtų r., Čiulėnų pagr. mokykla),

Valdai Baliukonytei (Varėnos r., Nedzingės pagr. mokykla),

Agnei Norkutei (Jurbarko r., Raudonės pagr. mokykla).

Visi rašiniai — puikūs, sakė Aldona Vaitiekūnienė, Vilniaus pedagoginio universiteto profesorė: „Skaiciau darbus ir džiaugiausi mokinių gebėjimu pajauti sudėtingos temos dvasią. Visi 173 rašiniai verti apdovanojimų. Maloni išvada: mokyklose atgyja tautinė mintis. Mokiniai mąsto patriotiškai, supranta mūsų kovų už nepriklausomybę kainą. Ačiū konkurso sumanytojams, rėmėjams. Jūs atlikote didelį darbą.“

„Valstiečių laikraščio“ priede „Tėviškos šviesa“ labai plačiai nagrinėjamas tautinis auklėjimas dabartinės Lietuvos vidurinėse mokyklose ir sprendžiamos įvairios mokyklinio jaunimo auklėjimo problemos.

„Tėviškos šviesoje“ nuolat rašo ir Tautos fondo tarybos pirmininkas, JAV Jurgis Valaitis, kurio pastangomis Tautos fondas yra įsijungęs daugelį Lietuvos mokyklų ir jas finansiškai remia. Tam darbui daug prisideda ir dr. Rožė Šomkaitė.

Kadangi „Valstiečių laikraštis“ yra populiariausias Lietuvos savaitraštis, su 47,215 egz. tiražu penktadienį ir kiek mažesniu tiražu antradieniais, su nedidele prenumeratos kaina, jis plačiai skaitomas Lietuvos kaimuose ir miesteliuose. Neabejotinai „Tėviškos šviesa“, jos patriotinio auklėjimo straipsniai daug padeda tėvų orientacijai ir mokytojų pastangoms.

Belieka tik sveikinti Tautos fondą ir gerb. Jurgį Valaitį už pastangas, kad Lietuvos mokyklinė šviesa tinkamai šviestų ir auklėtų jaunąją kartą.

Bronius Juodelis

„LEISKIT Į TĖVYNĘ“ septintąją kartą Marijampolėje

Birželio 5 ir 6 d. Suduvos sostinėje vyko įspūdinga tradicinė 7-oji respublikinė tremtinių dainų ir poezijos šventė „Leiskit į tėvynę“.

Renginyje dalyvavo 34 tremtinių chorai iš visos Lietuvos (per 1,300 dalyvių). Organizatoriai: Marijampolės savivaldybė, Tremtinių dainų ir poezijos šventės „Leiskit į tėvynę“ fondas. Šventės koordinatorių Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Marijampolės skyriaus pirm. V. Raibikis. Meno vadovas ir dirigentas E. Rėkus. Režisierius Petras Venslovas. Šventės vedėjas: aktorai Virginija Kochanskė, Petras Venslovas.

Šeštadienį, nuo 8 val. v. iki 10 val. v., Ramybės lauke, ant Šešupės kranto (ten užkasta 300–400 partizanų palaikų, patatytos didingos medžio skulptūros, simbolizuojančios kančią ir pasiaukojimą) vyko poezijos šventė. Sausumos ir jūrų skautai, ižengę į Ramybės lauką su liepsnjančiais deglais — Tautos atgimimo simboliu. Skamba poezijos posmai, įprasminti

tautos tautos kančią dėl laisvės, laisvės kovas, tėviškos ilgesio godas. Įtaigiai skamba partizanų choro „Girių aidas“, Šunskų etnografinio ansamblio „Žvaigždė“ dainos.

Buvo apdovanoti trys literatai, kuriantys tremties temą. Premijas iškė LPKTS valdybos pirm. Antanas Lukša. Pirmąją — trylikos knygų tremties temą autoriui Albinui Slavickui, antrąją — LPKTS Marijampolės skyriaus pirmininkui Vytautui Raibikiui už knygą „Tėvyne, nepalik mūsų“, trečiąją — Šunskų pagrindinės mokyklos moksleivėi Linai Miškelytei (mokytoja Aldona Černiauskienė) už rašinį konkursui „Lietuvos laisvės kovų ir kančių istorija“.

Šventėje savo ir B. Brazdžionio poeziją skaitė prof. V. Landsbergis.

Antroji šventės diena prasidėjo didžiule dalyvių eiseną nuo įspūdingo paminklo Tauro apygardos partizanams pagrindinė Vytauto gatvė ir Rygiškių Jono gimnazijos stadioną prie Šešupės.

Šv. Mišias už tėvynę po atviru dangumi stadione aukėjo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Po svečių pristatymo, iškilmingų sveikinimų nuo simbolinio altoriaus artojo tautiniais rūbais pasipuošusi, trispalvė nešanti mergina — Lietuvos simbolis. Ją puola okupantų simbolizavę kareiviai. Ji, kiek įmanydama, gina veliavą kol galiausiai suklumpa.

Galingai aidą didžiulio įvairių tremtinių chorų junginio choro balsai. Skamba „Leiskit į tėvynę“, „Kur giria žaliuoja“, „Etapas“, Vienlangė grytelė“, „Suvalkijos arai“, „Kur, partizanai, jūs“ ir kitos patriotinės dainos.

O pabaigoje — virpinanti siela „Lietuva brangi“. Išdidžiai grįžta lietuvaitė, iškelusi gėlių vainiką.

Šventė baigėsi vakarotuvėmis. Eilinis tradicinis „Leiskit į tėvynę“ renginys vyks 2006 m. Vilniuje.

Algimantas Lelešius

Po ilgos ir sunkios ligos 2004 m. liepos 14 d. Philadelphiajį mirė

A + A ALGIMANTAS JONAS PUZINAS

Nuliūdę liko: žmona Viltė (Ramanaukaitė), sūnus Darius, duktė Daina, seserys Aldona Čepienė ir Živilė Tamoshunienė su šeima.

Velionis buvo a.a. prof. Jono ir a.a. Konstancijos sūnus.

Laidotuvės buvo privatos.

A + A ONUTEI KARAŠIENEI

iškeliavus į amžinybę, jos vyrui NARIMANTUI ir visai likusiai šeimai, reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Liudas ir Irena Kirkai

Šventės „Leiskit į tėvynę“ dalyvių eiseną nuo Tauro apygardos partizanų paminklo Marijampolės miesto sode.

Antikorupcijos komisija paviešino su parlamentary...

Atkelta iš 1 psl.
gaunant finansinę paramą verslo projektui bei padaryti įtaką savivaldybių politikams.

Komisijos posėdyje nutarta kitą pirmadienį į posėdį kviešti mirtus penkis parlamentarai ir paprašyti teisėsaugos institucijų pateikti papildomą medžiagą, jei tokia yra.

Savo išvadas komisija Seimo pirmininkui turėtų pateikti iki rugpjūčio 2 dienos.

Pasak N. Steiblienės, tarp galimų išvadų gali būti ir siūlymai tikslinti kai kuriuos įstatymus, tarp kurių ir dėl partijų finansavimo.

J. Lionginas įstojo į Darbo partiją

Vilnius, liepos 19 d. (ELTA) — Buvęs nušalintojo prezidento Rolando Pakso bendražygis Jonas Lionginas tapo Darbo partijos nariu ir neatmeta galimybės, kad į Seimą kandidatuos šios partijos sąraše.

„Kol kas negaliu nei patvirtinti, nei paneigti“, pirmadienį klausimą, ar per Seimo rinkimus dalyvaus Darbo partijos sąraše, atsakė buvęs liberaldemokratas.

Pasak J. Liongino, šiuo metu dėl dalyvavimo rinkimų į Seimą sąrašuose jis kalbasi net su keturiomis partijomis. „Su manimi kalbasi keturios partijos, turinčios frakcijas Seime, bet

jų finansavimo. „Kad Seimo nariai nesizemintų tiek, kiek žeminasi“, pabrėžė komisijos vadovė.

Tuo tarpu kysininkavimo byloje minimi opozicinės Liberalų ir centro frakcijos Seime nariai E. Masulis ir G. Steponavičius pakvietė Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovą Valentą Junoką į viešą akistatą.

Anot pirmadienį frakcijos išplatinto pranešimo, STT direktorius kviečiamas, dalyvaujant žiniasklaidos atstovams, pagrįsti įtarimus, dėl kurių šie parlamentarai teisėsaugos in-

stutacijų buvo įtraukti į kysininkavimo skandalą.

Kadangi teisėsaugos institucijos nutarė sustabdyti tyrimą dėl kysininkavimo, o ant mūsų nepagrįstai mestas įtarimų šešelis, norėdami apginti savo garbę mes nematome kito kelio kaip išsiaiškinti situaciją su jumis viešoje akistatoje“, teigia V. Junokai adresuotame parlamentarių laiške.

Kadangi V. Junokas šiuo metu neatostogauja, Seimo nariai, dalyvaujant žurnalistams, pasirodė susitikti su juo šią savaitę bet kurio metu.

Parlamentaras J. Lionginas iš Liberalų demokratų partijos pasitraukė šių metų birželį. J. Lionginas teigė, jog šį jo apsisprendimą lemė įsitikinimų skirtumai.

J. Lionginas buvo Liberalų demokratų partijos valdybos narys ir laikytas vienu artimiausių nušalintojo prezidento R. Pakso bendražygių.

Lietuva nesilaiko Europos socialinės politikos sutarties

Vilnius, liepos 19 d. (ELTA) — Valstybės remiamų pajamų lygis (135 Lt) negarantuoją pagyvenusiems žmonėms teisės į tinkamą socialinę apsaugą. Tokia išvada paskelbė Europos socialinių tiesių komitetas, išnagrinėjęs pirmąją Lietuvos ataskaitą apie Europos socialinės politikos sutarties (pataisytos) nuostatų laikymąsi.

Mūsų valstybėje neretai senatvės pensijos amžiaus sulaukę asmenys, neigiję teises į

senatvės pensiją, lieka be jokios socialinės paramos.

Konstitucinis Teismas 2003 m. gruodžio 3 d. nutarime nutarė, kad įstatymų leidėjas, paisydamas Konstitucijos normų ir principų, turi teisę nustatyti minimalų valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai kaip vieną iš sąlygų tokiai pensijai gauti.

Nustatydama, kokias sąlygas senatvės pensijai gauti as-

muo, sukakęs senatvės pensijos amžių, turi atitikti, įstatymų leidėjas privalo atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, taip pat į asmens indėlį formuojant Konstitucijos 52 straipsnyje nustatytos senatvės pensijos mokestimo prielaidas. Priešingu atveju senatvės pensijų teisinis reguliavimas būtų nepakankamas ir vienpusis. Svarbu ir tai, kad asmuo, sukakęs senatvės pensijos amžių, apskritai neliktų be socialinės paramos.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

RUGPJŪČIO 1 D., SEKMADIENI, Tėvų marijonų sodelyje vyks „Draugo“ gegužinė. 11 v.r. šv. Mišios, o po jų – pietūs ir įvairiausios linksmybės. Meninėje programoje koncertuos šv. Jurginio „Tėviškės“ kapela, šokiama groti brolių Švabų ansamblis. Kaip ir kiekvienais metais – skanus pietūs suaugusiems, o ledai ir saldumynai – vaikams. Vyks loterija, kuriai vertingą prizą – 1 savaitės atostogas 2 asmenims „Neptūno“ vasarvietėje, paaugusių savininkai Liudas ir Dalia Šleniai. Atvykite į gegužinę, bus smagu, laukime visų!

JAV LB WAUKEGAN/LAKE COUNTY apylinkės gegužinė įvyks liepos 25 d., sekmadienį, 12 v.p.p. „Half Day Forest Preserve“ (Lake County) pavėsinėje „A“, Route 21, Milwaukee Ave., Half Day, IL. Dalyviai prašomi į gegužinę atsinešti nors po vieną patiekalą bendram stalui. Gėrimus kiekvienas pasirūpina sau savarankiškai. „Antano kampanas“ gegužinėje prekiaus cepelinais. Kviečiame visus gausiai dalyvauti ir praleisti laiką gamtoje: pabendrauti, pažaisiti, padainuoti ir pašokti.

LIEPOS 25 D., SEKMADIENI, 10:30 v.r. šv. Mišias atsisveikindamas su parapija, aukos kun. Jonas Kuzinskas. Vėliau po Mišių parapijos saleje šventiniai pietūs. Visus kviečiame pagerbti mums brangų žmogų kun. Joną.

LIEPOS 25 D., SEKMADIENI, Marchert-Rudaičių sodyboje, Michiana, MI, vyks tradicinė Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyriaus organizuojama gegužinė. Maloniai kviečiame sąjungos narius ir jų svečius dalyvauti. Pradžią 11 v.r. Skambinti tel. 773-436-7679.

LIETUVOS KATALIKŲ TELEVIZIJA siūlo išgyti labai įdomų filmą „Kelias į Šiluvą“ apie vieną seniausią Europoje Marijos šventovę Šiluvoje. Galima DVD ir VHR juostose. Kaina 20 dol. Kreiptis į kun. Jaunį Kelpšą, tel. 773-523-1402.

KVIEČIAME VISUS Į LEMONTO apylinkės LB valdybos ruošiamą linksmą gegužinę, kuri įvyks liepos 25 d., 12 v.p.p., PLC sodelyje. Busite pavaisinti „Bravo“ skaniais cepelinais, lauke keptais šašlykais su specialiu padažu, šeiminių išvirtais ryžiais ir šviežiomis daržovėmis. Pasiskandinavimui bus pyragų su kavute, o atgaivai veiks baras, kuriame bus platūs pasirinkimai lietuviško alaus, vyno ir kt. gėrimų. Loterijoje bus galima laimėti vertingų fantų. Visus linksms muzikantai. Paskirkime šią dieną savo smagią poilsui, tuo paremsite Lemonto LB. Jei lis lietus, gegužinė bus perkelta į salę.

LIEPOS 25 D. ŠVYTURIO JŪRŲ šau-lių kuopa (Detroit, MI), Pilėnų stovykloje rengia gegužinę – Onines. Gegužinės metu pagerbsime Onutes vardinį progą. Sekmadienį, Pilėnų vartai bus atidaryti nuo ankstauro ryto. Seselės švityrietės vaišins lietuvišku maistu, o broliai švityriečiai žiūrės, kad nebutumėte ištroškę. Gausiai dalyvaukite Oninių gegužinėje, nes Jūsų atsilankymas padės išlaikyti Pilėnų stovyklą.

LIEPOS 31 D., ŠEŠTADIENI, „Gintaro vasarvietėje“, 15860 Lakeshore Rd., Union Pier, MI, 5 v.v. – 10 v.v. (Mičigano laiku) vyks Union Pier lietuvių draugijos gegužinė. Pietūs bus siūlomi nuo 5:30 v.v. iki išpardavimo. Atsiveskite draugus ir svečius maloniai pabendrauti. Veiks baras, loterija ir vaikų žaidimai.

Gerinimo darbai Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje

Pasivylgius aplink Švč. M. Marijos Gimimo parapiją galima matyti, kad vykdomi pagerinimai. Kad šie gerinimo darbai vyksta yra darbus ir sumanus klebono kun. Jono Kuzinsko dėka. Jis apsiėmė didžiulį darbą pradėti tukstantmečio finansinę akciją, tvarkyti surinktas lėšas ir prižiūrėti darbų eigą. Nebūtų imama tikėtis lėšų ir pradėti gerinimo darbą be parapijiečių paramos. Tai yra žmonės, kurie supranta, kad reikia palaikyti parapiją finansiniais ir sutvarkyti pastatus, kad parapija klestėtų toliau ir ateinančioms kartoms.

Tukstantmečio finansinė akcija vyksta per visą Čikagos arkivyskupiją. Kiekviena parapija renka arba sukelia lėšas reikalingiems gerinimo darbams.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia buvo atnaujinta 1992 metais. Apie tą laiką taip pat vyko ir kiti remonto darbai aplink parapiją. Vienas iš pagrindinių gerinimo darbų 1992 m. buvo bažnyčios išdažymas. Žvakių apbruktos sienos metų eigoje jau paslėpė jos grožį. Bažnyčia išdažyta originalia spalva – rusva, kartu pridėtos dvi spalvos – ružava ir balta. Taip pat buvo atnaujinti suoliai.

Vyko ir daugybė kitų pagerinimų, remonto darbų: išgyti nauji vargonai, įrengta nauja garsiakalbių sistema, įdėti nauji žaibolaidžiai ant bažnyčios, atnaujinti bažnyčios bokštai, dengti nauji stogai ant vienuolyno ir senos bažnyčios (kuri dabar yra sporto salė), asfaltu išlieta automobilų aikštė ir įvažiavimai. Taip pat buvo apsaugotos mozaikos, kurios puošia lauko sienas. Šie darbai vyko gerinimo fondo dėka. Fondas vis didėjo per aukas ir renginius (blynų pusrūčiai, šokių vakarienės ir t.t.). Vis vien, viskas buvo vykdoma per gerų parapijiečių dosnumą ir gero klebono ūkve-

dystę. Tačiau, parapijos administracijos pasikeitimas 1997 metais, laikas ir gamtos jėgos pakeitė pastatų išvaizdą ir padėtį.

Klebonas Kuzinskas mielai sutiko paaiškinti apie tukstantmečio finansinę akciją ir remonto darbų eigą. Klebonas apibūdino finansinės akcijos ir gerinimo fondo skirtumą – akcija yra vienkartinė ir vyksta per visą arkivyskupiją, o gerinimo fondas įsteigtas visam laikui. Remonto darbai prasidėjo su bažnyčios laiptais – naujai išlieti laiptai prie prieangio ir prie abiejų įėjimų iš rytų pusės. Bažnyčios stogo pataisymas reikavo naujų stogo nuolaidų („flashing“), kurie yra padaryti iš varinių juostų. Klebono geras draugas paaugko 20 varinių juostų. Viduje prie zakristijų koridorių, sienas ir lubas tinkavo klebono geras draugas, kuris paėmė tik trečdalį kiti norėję.

Prieangio ir rytinės pusės laiptų sutvarkymas, tinkavimas ir stogo taisymas kainavo 103,270 dol. Šie darbai buvo padengti iš tukstantmečio finansinės akcijos.

Reikėjo taisyti klebonijos stogą. Šiam tikslui buvo paskirti pinigai iš gerinimo fondo. Mokyklos įėjimo ir sporto salės įėjimo kepuraitės reikėjo nuimti ir naujas uždėti bei plytas atnaujinti. Naujam klebonui teks dengti naują stogą mokyklai.

Reikia dažyti įėjimus į zakristijas ir prausykla bei atnaujinti spintas. Sutartis sudaryta. Už kelių savaičių darbas prasidės.

Reikalinga atlikti daug darbų, kad parapija išsilaikytų. Tukstantmečio finansinė akcija siekia surinkti 250,000 dol. Iki šiol yra surinkta 158,887 dol.

Kalbant toliau apie parapijos remonto darbų eigą, kleb. Kuzinskas sakė, kad yra labai laimingas, kad per paskutinius

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčia. Bažnyčia pastatyta Čikagoje, 1953–1957 m. Baroko ir lietuvių liaudies architektūros stiliu, minint karaliaus Mindaugo vainikavimo 700 metų sukaktį. Architektas J. Mulokas.

3 metus dirbo su gerais parapijiečiais ir „dirbdami sykiu galėjome reikalingus darbus atlikti“.

Parapijos bažnyčios žavin-gu grožiu mes lietuviai labai džiaugiamės. Bet vis malonu ir įdomu išgirsti ką kitataučiai sako apie bažnyčią. Klebonas pasakojo, kad stogą dabar taisė pati kompanija, kuri pirmą kartą dengė stogą statant bažnyčią 1957 metais. Kompanijos savininkas (dabar per 90 metų amžiaus) prisimena, kad dengė pirmą stogą bažnyčiai ir, kad bažnyčia yra tokia ypatinga. Kompanija naudojo geriausią medžiagą.

Išlaikykime mūsų pažibą, kad šis tikėjimo švyturys galėtų dar ilgai šviesti ir kviešti tikinčiuosius prie Dievo. Palaikykime mūsų gražią lietuvių parapijos bažnyčią dažnu atsilankymu ir aukomis, kad Dievo namai visomet būtų puikūs ir kad tarp tų sienų būtų galima ilgai melstis lietuvių kalba.

VMS

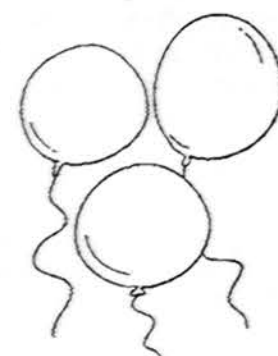
Dėmesio! „Draugo“ GEGUŽINĖ

MIELI SKAITYTOJAI!
paukokite laimikių „Draugo“ loterijai!

Kam, jei ne ištikimiesiems „Draugo“ skaitytojams smagu pabūti kartu, pasižinti, pasilinksinti dienraščio rengiamoje gegužinėje. Jau daugel metų ruošiamos vasaros šventės sukviečia daugybę žmonių, suaugusių ir vaikų.

Kad šventėje neliūdėtumėte – rūpinis laikraščio administracija. O štai laimikių loterijai, prašome jus, mieli skaitytojai. Jei turite namuose jums netinkamų, nevartojamų daiktų, meno kūrinių, knygų – paaugkokite loterijai. Tai suteiks daug džiaugsmo dalyviams, o jūsų aukta tikrai bus pastebėta. Beje, jūsų pačių iniciatyva ir nuožiūra galėsite suruošti loterijos stalą, ir vadovauti jai.

Laukiame paaugotų fantų kiekvieną dieną, darbo valandomis, nuo 8:30 v.r. iki 4:30 v.p.p. „Draugo“ administracijoje iki pat gegužinės, kuri vyks rugpjūčio 1 d., sekmadienį, Tėvų marijonų sodelyje. Laukiame visų!

SKELBIMAI

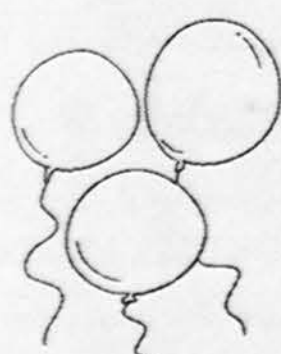
• PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA! Korteles dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokio mėnesinių mokesčių, jokio papildomo kodų. Išsklotinę gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokitės lietuviškai 708-386-0556. Taupykite šią dieną su LITCOM! Dėmesio! Įkainis galioja tik naujiems klientams!

Šių metų paskutinis Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos valdybos susirinkimas. Nuotraukoje, pirmoje eilėje iš kairės: Renata Variakojytė-Staniškienė, pirmininkas Arvydas Vanagūnas, Daina Variakojytė; antroje eilėje: Gediminas Balukas, Sigita Pliopliene, Asta Astrauskienė, Vacys Šaulys, Rasa Kazlauskaitė ir Paulius Slavenas.

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, leškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

**ŠOKIAI
ŽAIDIMAI
PUIKI MUZIKA
GARUOJANTYS VALGIAI
JODINĖJIMAS ARKLIUKAIS
BALIONŲ DALYBOS**

Kviečiame į „DRAUGO“ gegužinę,
kuri įvyks
RUGPJŪČIO 1 d., SEKMADIENI,
tėvų marijonų sodelyje.
11 v.r. šv. Mišios,
po jų – pietūs ir pramogos.
JEI GALITE, PRATURTINKITE MŪSŲ LAIMĖJIMŲ SKRYNIA,
— ATSILYGINSIME GERA NUOTAIKA.

**GARSUSIS LAIMĖJIMŲ TRAUKIMAS
SVEIKATOS PATIKRINIMAS
PIEŠINIŲ KONKURSAS VAIKAMS
KNYGŲ PARDAVIMAS IR MALONŲ
SUSITIKIMAI SU DRAUGAIS IR PAŽISTAMIS**